

ARMANC

Sal 6 • ÇIRYA PAŞIN • 1984

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN KÜRDİSTAN'DAKİ TERÖRÜNÜ DURDURALIM!

Faşist diktatörlük, başta saldırgan ordu olmak üzere, mahkemelerden başına dek, tüm kurumlarıyla Kürt halkına karşı son yılların en barbar saldırısını sürdürüyor. En modern silahlarla donatılmış 100 binden fazla asker, köy evlerinden tavşan yataklarına dek, her yeri "teröristleri arama" bahanesiyle arıyor. Diktatör Evren'in "yılanın başı küçükken ezilmelidir" (5 Ekim-Cumhuriyet) emriyle çocuk, kadın ve yaşlı denmeden Türkiye Kürdistanı'ndaki tüm insanlar sıkı bir kıskaca alınmışlardır. Köylerde ve bölgelerde kurulan toplama kamplarındaki cinayetlerde öldürülenlerin sayısı hergün artıyor. 15 Ağustos'ta başlayan provokasyon zincirinin bahanesiyle, Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanı'nda koyu bir şovenizm kasırgası esiyor. Demokrat geçinen ve soldan sağa çark edenler üzerine hikayeler döktüren Uğur Mumcu gibi bazı yazarlar bile, faşist yazarlarla yarışmasına, "sol görünümünü etnik bölücülüğe dikkat" gibi uyarılarla bu şovenizm kasırgasına güç kattılar.

Faşist diktatörlük, sömürgeci egemenliğin daha uzun bir süre devam ettirebilmek için, uzun erimli bazı askeri ve sosyal önlemler de alıyor.

Türkiye Kürdistanı ile, Kürdistan'ın diğer parçaları arasındaki ilişkilerin daha sıkı bir biçimde denetlenebilmesi için, sınır bölgesi baştan başa askeri alan haline getiriliyor. Bu askeri alanın içinde ve yakınında bulunan köyler boşaltılıyor. İlk elden boşaltılmasına karar verilen 54 köyün halkı Mersin ve Adana'ya mecburi iskana gönderiliyor.

Bu askeri bölgenin mayınlatılması, geceleri projektörlerle aydınlatılması ve gündüzleri de helikopterlerle denetlenmesi için gerekli çalışmalara başlanılmıştır. Sınır bölgesindeki karakol sayısı arttırılmış, askeri birlikler en modern silahlarla donatılmış ve yeni komando birlikleriyle takviye edilmiştir.

Faşist diktatörlük Saddam diktatörlüğü arasında bağlanan bir anlaşmayla, Türk ordusuna Irak Kürdistanı'nı da işgal etme olanağı sağlanıyor. Bu anlaşma her iki devlet sözcüleri tarafından da resmen dünya kamuoyuna açıklanmış bulunuyor.

Bu anlaşmaya göre, barbar Türk ordusu, Türkiye Kürdistanı'nda sergilediği vahşetleri Irak Kürdistanı'na da taşıyabilecektir. Daha önce yapılan kısa süreli bazı anlaşmalara veya fülü sınır ihlallerine bu anlaşma ile süreklilik ka-

zandırılıyor. Zaten faşist diktatörlüğün borazanı haline getirilen Türk basınının önemli bir bölümü koro halinde "Kerkük-Musul bizimdir" propagandasıyla Irak Kürdistanı'nın işgali etrafında çoktan beri kamuoyu oluşturmaya çalışıyordu.

Faşist diktatörlük Irak'la imzaladığı anlaşmanın bir benzerini İran'la da imzalamak istediyse de bunu başaramadı. Türk devletinin anlaşma isteğini İran reddetti. İran yönetimi Kürt halkını kayırdığı için mi böyle anlaşmayı kabul etmedi? Hayır. Çünkü İran yönetimi de Kürt halkına karşı düşmanlıkta Türk ve Irak devletlerinden milim bile geri değildir. İran yönetimi de, Kürt halkına karşı İran Kürdistanı'nda bir kırım hareketini sürdürüyor. Böylesine gaddar bir hareketi kendi egemenliği altındaki Kürdistan parçasında ulusal demokratik hakları uğruna mücadele eden Kürt halkına karşı sürdüren sömürgeci bir devlet, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürt halkını kayıramaz; bu halkın dostu olamaz. Öyleyse, İran'ın Türkiye ile anlaşmamasının altında yatan başka gerçekler var. Şimdi de bu gerçekleri kısaca özetleyelim.

Yakınoğu'da ABD emperyalizmi- nin en sadk ve önemli kalelerinden biri olan Şah diktatörlüğünün yıkılması olayından sonra ABD, Ortadoğu'daki çıkarlarını güvence altına almak için bir takım yeni faaliyetlere girişti. O günkü koşullarda, Şah diktatörlüğünden boşalan yerin yeni bir jandarma ile doldurulması ve dini motiflerle süslenen anti-Amerikancı ve anti-Şah sloganlarıyla büyük kitle desteği sağlayarak egemenliğini kuran Humeyni yönetiminin yıkılması ABD'nin ve NATO'nun bölgedeki çıkarlarının geleceği için önemliydi.

Şah'ın devrilmesi olayından kısa bir süre sonra, Humeyni yönetimi, Şah'ın devrilmesinde büyük rolü olan, başta Kürt halkı olmak üzere, geniş halk kitlelerine karşı, Şah'ın barbarlıklarına taş çıkartırcasına saldırıya geçti. Bu saldırılar, içte Şah yanlılarına, dışta da başta ABD emperyalizmi olmak üzere, Irak ve diğer gerici devletlere yaradı. İşte, İran'da içkarışıklıkların yoğunlaştığı bir sırada, ABD, Irak vasıtasıyla İran'a karşı savaş başlattı. Fakat, evdeki hesap çarşıya uymadığından, savaş süreci içinde Irak ve yandaşlarının aleyhine gelişti.

İran ile Irak arasındaki savaşın başladığı günlerde, yönetimi gaspeden Türk faşist cuntası ise, ABD'nin yeni jandarması rolünde Irak'ı destekledi. Savaş süresince Türkiye'nin askeri, ekonomik ve siyasi alanda Irak'la yaptığı çeşitli anlaşmalar İran'ın Türkiye'ye karşı hoşnutsuzluğunu hergün biraz daha arttırdı.

İran ile Irak arasındaki savaşın tüm şiddetiyle sürdürdüğü bir dönemde; Türkiye ile Irak arasında savaşın başından beri var olan işbirliğinin yeni anlaşmalarla pekiştiği, başta Şah yanlıları olmak üzere, İran rejimi muhaliflerinin-İran'ın uyarılarına rağmen- Türkiye'den destek görmeye devam ettikleri, faşist diktatörlüğün Türkiye Kürdistanı'nın sınır yörelerinde askeri faaliyetlerini arttırdığı bir dönemde, 15 Ağustos provokasyonunun gerçekleştirilmesi bir raslantı mıydı? Elbete ki değildi.

Bu provokasyon, sömürgeci devletlerin kendi aralarındaki çelişkilerin çözümünde bazı Kürt örgütlerini kullanma ve böylece, Kürt halkının mücadelesini provake etme politikasının yarattığı olaylar zincirinin yeni bir halkasıdır.

Gelelim provokasyonun getirdiđi sonuçlara:

Bu porokasyon başta Türkiye-İran ve Irak olmak üzere bölgedeki gerici devletlere ve NATO'ya yaramıştır. Türkiye, baştan başa askeri bir cezaevine çevirdiği Türkiye Kürdistanı'ndaki barbarlıklarını artırmanın gerekçesi olarak

bu rovokasyonu gösteriyor. Bu provokasyon etrafında kopartılan şövenizm dalgası altında, Türkiye'de de baskılar artırmıştır. Türkiye, NATO planları çerçevesinde Türkiye Kürdistanı'ndaki askeri faaliyetlerini artırdı.

Türkiye Kürdistanı, NATO'ya üye bir devletin egemenliğinde, Basra Körfezi'ne en yakın bir ülke olduğu için, NATO bu ülkeye özel bir önem veriyor. Bu nedenle Türk faşist diktatörlüğünün Kürt halkına karşı uyguladığı barbarlıkları NATO ve ABD'nin planlarından bağımsız düşünmek olası değildir.

arttırıyorlar. Ekim ayı başında, Vaşington'da düzenlenen "Ortadoğu üzerinde Türk ve Amerikan Görüşleri" konulu konferansta konuşan ABD Dışişleri Bakanı Yardımcısı Richard Burt'un, "Türkiye'nin güvenliğinin tehdidi halinde üzerimize düşenleri yerine getirmekte tereddüt etmeyiz. Terörizmin üstesinden geleceğiz. Türkiye ile konterterörizm programı üzerinde çalışmaya başladık" (5 Ekim Cumhuriyet) şeklindeki sözleri faşist diktatörlükle ABD'nin Kürt halkına karşı ortak saldırılarının önümüzdeki dönemde daha da arttırılacağı somut ipuçlarıdır.

Tüm bu saldırılar, sömürgeci düşman ve arkasındaki emperyalizmin planlarına uygulama olanağı sağlayan provokatif eylemlerle değil; kitleler içinde inatla, sabırla, devrimci çalışma yapılarak, kitleleri örgüleyerek; gerek Kürdistan ulusal demokratik güçleri, gerekse de Kürdistan'ın diğer parçalarındaki demokrasi güçleriyle iyi ilişkiler geliştirip ortak mücadelenin gerekleri pratikte yerine getirilerek boş çıkartılabilir.

Cuntanın Katliamları Yığın Eylemleriyle Protesto Edildi

İSVEÇ:Faşist Türk cuntası, 15 Haziran provokasyonunu bahane ederek Kürdistan'ın diğer parçalarını da kapsayan baskıları, ulusal ve uluslararası alanda tepki ve protestolarla karşılandı. İsveç'te Kürdistanlı devrimci güçlerin öncülüğünde yapılan bir dizi eylem, bu wrotesto eylemine güç verdi, faşist cuntayı teşhir etti.Kürdistan halkına dayanışma sağlanması girişimlerinde önemli aktivite gösterildi.

Kürdistan'da başlatılan katliamın İsveç kamuoyuna yansıtılması, Faşist cuntanın yüzünün iyice sergilenmesi amacıyla 15 Ekim 1984 tarihinde PPKK, TKSP, KUK taraftarları TT haber ajansının merkezini işgal ettiler. İşgal eylemi sürerken, dışarda aynı örgütlerin taraftarlarının imzalarını taşıyan İsveççe bildiri dağıtıldı.

Aynı tarihte PPKK İsveç örgütü, bir bildiriyle Kürdistan'daki baskıları somut olaylarıyla kamuoyuna duyuruyordu.

TÜRK ORDUSUNUN SALDIRISINA KARŞI KÜRT HALKI İLE DAYANIŞMA KOMİTESİ KURULUYOR

Baskıların kesintisiz, hızla yaygınlaşması üzerine: KUK,TKSP,PPKK, Rızgari ve Tekoşin taraftarları 19Ekim 1984 tarihinde toplanarak "Türk Ordusunun Saldırısına Karşı kürt halkıyla Dayanışma Komitesi" ni kurdular. Komitenin amacı, Kürdistan'da süren vahşiyane saldırıların İsveç kamuoyuna etkin bir şekilde duyurmak, bu anlamda çeşitli eylemler koymak, gazetelerden Parlamenteoya dek geniş ve etkin çevrelerle görüşüp onları bilgilendirmek ve dayanışma istemek: tüm Kürt Türk, Arap, ilerici ve demokratik kuruluşların bu olaylar karşısında etkin tavır geliştirmeleri ve eylemlere aktif katılmalarını sağlamaktı.

Bu amaçlarla 20.20 1984 günü komitenin kuruluşu resmen açıklandı. İsveç'te bulunan tüm Kürdistan, Türkiye ve Iraklı demokratik örgüt ve güçlere komitenin çalışmalarını desteklemek amacıyla çağrı yapıldı.

21.11.1984 tarihinde komitenin düzenlediği toplantıya gelen demokratik güçler tavırlarını açıkladılar. Toplantıya gelemeyen örgütler ise değişik yollarla tavırlarını bildirdiler. İsveç'te bulunan Kürdistan, Türkiye ve Iraklı demokratik kuruluşların hemen hemen tümü komitenin çalışmalarını destekleme kararı aldılar.

Komite, ilk olarak "Kürdistan'da Katliam" başlıklı enformasyon bildirisini yayınladı. Bu bildiri Kürdistan'da olup bitenleri somut örneklerle kamuoyuna duyuruyordu. İsveççe, Türkçe ve Kürtçe olarak basılan bildiri, 27. 10 1984'te Irak ve Türkiye Büyükelçiliklerine karşı bir yürüyüşü de içeren "Kürdistan'daki Katliamı Protesto Mitingi"nin yapılacağını da duyuruyordu. Komitenin çalışmalarını destekleme kararını alan örgütler bu bildiriye de imza attılar. "Türk ordusunun saldırısına karşı Kürt Halkı ile Dayanışma Komitesi" imzasıyla 21.10.1984 tarihinde basılan sözkonusu bildiriye 19 örgüt imza attı.

Komite, çalışmalarını hızlandırarak 23,24 ve 26 Ekim günlerinde İsveç'in Başkenti Stockholm'un en işlek meydanı olan Sergelstorg'de, Kürdistan'daki katliamları belgeleyen büyük bir resim sergisini açtı. Kürdistan'daki vahşeti ifade eden, 10 civarında kişinin elleri zincire vurularak bir temsil canlandırıldı. Yine bu içerikli çok sayıda pankart asıldı; binlerce bildiri dağıtıldı. Eylem yerinde kurulan enformasyon masası, daha fazla bilgi isteyen İsveçlileri bilgilendirdi.

27 Ekim'de Serglstorg'de Katliamı Protesto Mitingi yapıldı. Bu mitingde yapılan Türkçe, Kürtçe ve Arapça konuşmalarda katliam anlatıldı. VPK'lu Milletvekili Oswald Södergvist de bir konuşma yaptı. Bu konuşmalardan sonra, Türkiye ve Irak elçiliklerine doğru yürüyüşe geçildi. Bu Büyükelçiliklerin önünde K.E.vren ve S. Hüseyin'in maketleri yakıldı, konuşmalar yapıldı.

"Türk Ordusunun Saldırısına Karşı Kürt Halkı ile Dayanışma Komitesi" çalışmalarını sürdürerek, heyetler halinde, uluslararası demokratik örgüt ve kuruluşları, basın-yayın kuruluşlarını, sendikalar ve partileri ziyaret etti. Bu ziyaretler halen devam etmektedir. Komite, Kürdistan'daki terör ile ilgili bir broşürü çıkarma hazırlığı içindedir.

Uppsalla

Uppsalla'da bulunan "Türkiye ve Kürdistan Halklarıyla Dayanışma Komitesi" de, Kürdistan'daki vahşi saldırıyı kamuoyuna duyurmak için, Stockholm'de kurulan "Türk Ordusunun Saldırısına Karşı Kürt Halkı ile Dayanışma Komitesi" ile koordineli bir biçimde bir çok eylem planlayıp, gerçekleştirdi.

Komite, bazı günlerin belli saatlerinde, Uppsalla'nın en işlek meydanı olan Stora Torget'te flamalar açarak megafonlarla anons yaptı; bildiri dağıttı.

İsveç ve göçmen demokratik örgütleri, bazı siyasi partilerin temsilcileriyle heyetler halinde görüşmeler yapılarak, faşist diktatörlüğün Kürdistan'da giriştiği katliamlar hakkında onlara bilgi verdi; onlardan Kürt halkıyla dayanışmalarını istendi.

2 Kasım'da Uppsalla'da yapılan miting ve yürüyüşte ise, "Türk Ordusu Kürdistan'dan Defol!", "Kahrolsun ABD Emperyalizmi", "Kürdistan ile Dayanışma" gibi sloganlar haykırıldı. Uppland Bölge Radyosu ve basın bu eylemlere geniş yer verdi. Uppsalla'da bulunan Kürt Demokratları Derneği de bu eylemlere aktif bir şekilde katıldı.

ARMANC
İSVEÇ MUHABİRİ

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN SALDIRILARINI PROTESTO ETTİK

Faşist diktatörlüğün Irak Kürdistanı'nı işgalini protesto etmek amacıyla KKDK, KOMKAR, P.Dayanışma, İşçi- Gerçeği ve Kürdistanlı Devrimciler 29 Ekim 1984 tarihinde Dom Kilisesi'nin

önünde Mahnwache denilen uyarı eylemini düzenlediler. Eylem, kamuoyunda geniş ilgi duydu. Bu eylemle bizler, faşist cuntanın halkımıza yönelik insanlık dışı saldırılarını ve katliam provalarını Alman kamuoyuna yansıtmış olduk.

ARMANC
KÖLN Muhabiri

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN SOYKIRIM HAREKETİNE KARŞI HALKIMIZLA ULUSLARARASI DAYANIŞMA GÜÇLENİYOR

Sömürgeci faşist diktatörlüğün 15 Ağustos'ta kürt halkına karşı başlattığı imha ve soykırım hareketi, dış kamuoyunda, özellikle de anti-emperyalist ve ilerici çevrelerde büyük tepkilere yol açtı.

Özellikle halkımıza karşı başlatılan soykırım hareketinin ilk gününden başlayarak, bugüne kadar süren operasyonlar, Ortadoğu'daki ilerici basım ve yayın organlarında sürekli işlendi ve halkımızla dayanışma içinde bulunduğu vurgulandı.

Dış kamuoyundan gelen en büyük tepki, Vatan Hareketi'nin lideri ilerici Sosyalist Partisi Genel Sekreteri ve Lübnan Bakanlar Kurulunda Turizm ve Ulaştırma Bakanı Velid Canpolat'ın Kürdistan'da yapılan operasyonlara ilişkin basına yaptığı açıklama (bu açıklamanın kısa bir özetini Armanc'ın bu sayısında bulacaksınız) oldu. Canpolat açıklamasında, faşist diktatörlüğün Kürdistan'da sürdürdüğü hareketin kürt halkını imhaya yönelik olduğunu, sürdürülen operasyonları şiddetle kınadığını ve bu soykırım hareketini derhal durdurulmasını istedi. Canpolat açıklamasında, Türkiye başta olmak üzere Ortadoğu'da kürt sorununun çözümü ancak Kürdistan halkının tüm ulusal demokratik haklarının sağlanmasıyla çözülebileceği ve bu uğurdaki savaşında kürt halkıyla dayanışma içinde olduğunu belirtti.

Canpolat'ın açıklamasının dışında, bölge komünist partilerinin de içinde bulunduğu 18 Arap Ulusal Kurtuluş Hareketinden parti ve örgüt, 27.10.1984 günü ortak bir açıklamayla, faşist diktatörlüğün Irak gerici iktidarıyla anlaşarak Kürdistan halkına yönelik başlatıkları soykırım hareketine karşı kürt halkıyla dayanışma içinde olduklarını belirttiler. Açıklamada bulunan parti ve örgütler, operasyonların derhal durdurulmasını ve Kürdistan'daki tüm askerlerin derhal geri çekilmesini istedikten sonra, kürt halkıyla her zaman dayanışma içinde olduklarını vurguladılar.

Açıklamanın son bölümünde ise, uluslararası demokratik ve insan haklarından yana olan tüm kurum ve kuruluşlara çağrıda bulunarak, kürt halkına yönelik imha hareketine karşı çıkmalarını ve faşist diktatörlükle varolan her türlü bağlarını kesmelerini de talep ettiler.

ARMANC ORTADOĞU

CANPOLAT KÜRTLERE YÖNELİK SALDIRILARI PROTESTO ETTİ

Lübnan Genel Çalışma Ulaştırma ve Turizm Bakanı, Lübnan İlerici Sosyalist Partisi Başkanı Velid Canpolat, Irak ile Türkiye'nin "Kürt Pesmergelerine saldırdığı" için yaptıkları işbirliğini protesto etti.

Canpolat verdiği demeçte "Uluslar, rejimlerin ve uluslararası planlar yüzünden pek çok acı ve ıstıraplar çektiler.

Bu, Kürt halkı sorununun da en büyük problemidir. Kirli Lozan antlaşmasından bugüne kadar, bu büyük halkın, bu ulusun hakları, parçalanma, sindirme, zulüm, göçettirme ve yoketme politikalarının ayakları altında çiğneniyor.

Son kara sahne, sanki hiç Irak'ın bağımsızlığını çiğnemiormuş gibi Türk ordusuna, Irak sınırları içinde Kürt peşmergelerini kovalama, onları denetim altına almasına olanak veren Irak-Türkiye işbirliğidir. Hiç kimse, bu duruma dikkatlerini çevirme gereksinimi duymadı ve gerçekleşen operasyonlar karşısında BM, Uluslararası Kızılhaç ve diğerleri gibi uluslararası saygın örgütler, herhangi bir girişimde bulunmadılar.

Biz, bu büyük halkın insanca yaşamasına karşı olan bu ve benzeri tüm saldırıları şiddetle protesto ediyoruz. Biz, Kürtlerin yaşadığı bütün topraklarda, onların en asgari hakları olan siyasi, ekonomik, kültürel haklarının garanti altına alınmasını istiyoruz" dedi.

SOVYETLER BİRLİĞİNDE 5. ASYA ve AFRİKA HALKLARIYLA DAYANIŞMA KONFERANSI YAPILDI

Konferans, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te yapıldı. 27.9.1984 günü başlayan konferansın açılış konuşmasını yapan SBKP Polit Büro Yedek Üyesi, Gürcistan Komünist Partisi Birinci Sekreteri Eduard Sjevardnadze, dünyadaki ulusal kurtuluş hareketlerinin Dünya Sosyalist Sistemi ile ilişkilerine değinecek şunları belirtti; "Son yılların deneyimleri, ulusal kurtuluş hareketleriyle dünya sosyalizmi arasındaki güçlenen ilişkilerin, anti emperyalist savaşında başarının bir garantisi olduğunu kanıtlamıştır." Sovyetler Birliği'nin az gelişmiş ülkelere yaptığı yardımlara değinen Sjevardnadze, Sovyetler Birliği'nin 1982 yılına kadar bu ülkelere 1,2 milyar dolar yetiştirdiğini, bağımsızlığını kazanmış ülkelerde 227 eğitim merkezi kurduğunu, 49 meslek ve yüksek okul inşa ettiğini, 1980'nin başlarına doğru 1700 endüstri işletmesi, elektrik santralleri ve tarım işletmelerinin kurulduğunu belirtti.

Konferans sonuç bildirgesinde kısaca şunlara değinildi; "Sovyet Hükümeti'nin, Ortadoğu sorununun çözümü i-

çin önerdiği önerileri destekliyor ve Filistin halkı ile dayanışma içinde olduğumuzu, FKÖ'nün Filistin halkının tek temsilcisi olduğunu belirtiyoruz." "Konferans delegeleri, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde apartheid rejiminin yıkılmasını, ırk ayrımcılığının tüm formlarının ortadan kaldırılmasını, Namibya'nın şartsız olarak tanınmasını ister. Konferans delegeleri, ANC(Afrika Ulusal Konseyi) ve SWAPO(Namibya Ulusal Kurtuluş Örgütü) öncülüklerinde, sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı savaşım veren Güney Afrika ve Namibya halkları ile dayanışma içinde olduklarını belirtirler." "Konferans delegeleri, Hindistan, Moğolistan, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Afganistan, Kamboçya, Laos ve diğer Asya ülkelerinin, Asya'yı barış, karşılıklı güven ve işbirliği kıtasına dönüştürme istemlerini destekler." "Konferans delegeleri, Nikaragua ve diğer Latin Amerika ülkelerine karşı girişilen silahlı provakasyonların durdurulmasını isterler."

(APN)

TÜRKİYE POLİTİKASINDA EN HASSAS NOKTA KUZEY KÜRDİSTAN

Aşağıdaki yazı 20.6.1984 tarihinde, İtalya'da yayınlanan "Manifesto" adlı günlük gazeteden Türkçeye çevrilmiştir. Kürt sorununun, Avrupa'nın diğer ülkelerinde de tartışıldığını okuyucularımıza iletmek amacıyla bu yazıyı yayımlıyoruz. Aslında imkanlarımız elverseydi, diğer ülkelerde de Kürt sorunu üzerine yayınlanan yazıları siz değerli okuyucularımıza aktarmak bizler için sevindirici olacaktı. Bu alanda en büyük görev, diğer Avrupa veya Avrupa dışındaki ülkelere yaşamakta olan dost ve yoldaşlara düşmektedir.

Yazıyı kaleme alan Cemşid Kürdo, Güney Kürdistanlı olup KDHP üyesidir.

Armanç Redaksiyonuna

Birleşmiş Milletler'e üye ülkelerin temel görevlerinden biri O'nun tüzüğüne bağlı kalmalarıdır. Türkiye bu tüzüğü Birleşmiş Milletler'e üye olduğu günden bugüne dek çiğnemektedir. Çünkü 1923 yılından yani Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşumundan günümüze dek Türkiye iç politikası; tek ülke, tek ulus, tek dil prensipleri üzerinde temellenmiştir. Bu, pratikte başka bir ulusun varlığını red, Türkiye Devleti çerçevesinde bütün karakteriyle Kürt ulusunu inkardır. Çünkü tüzüğün 73. maddesinin 11. şıkkı BM üyelerinin, özyönetimsiz bölgelerde yaşayan vatandaşların çıkarlarına birinci derecede önem verilmesini gerektiriyor ve bu anlamdaki prensiplere uymayı zorunlu kılıyor.

60 yıldan bu yana, istisnasız bütün Türk hükümetleri tarafından uygulanan sistematik asimilasyon politikasına ve kitlesel katliamlara rağmen, bilindiği gibi Kuzey Kürdistan'da-Türkiye parçası- yaşayan Kürtlerin sayısı 12 milyon üzerindedir.

Tarih öncesi dönemlerden beri kendi toprakları üzerinde yaşayan, bin yıllık kültürün taşıyıcıları Kürtler, Türkiye'nin sınırları içinde- dağlı Türkler diye adlandırılarak- tamamiyle fiziki olarak yok edilmenin tehditleri altında yaşıyorlar.

Kürdistan'ın bu parçasında da zu-

lüm ve zorbalık günlük yaşamın bir parçasıdır. Her sonbahar ve ilkbahar mevsimlerinde, Türk askeri ve özel eğitim manevraları Kuzey Kürdistan'da yapılır. Orada bölge halkını "canlı olarak" yoketmenin manevraları yapılmaktadır. Örneğin; 1978 yılında yapılan Kanatlı-178 operasyonu, Hakkari bölgesindeki Kürtleri 300 saniyede yoketmeyi amaçlıyordu.

Bunun dışında Türk hükümetleri diğer devletlerle işbirliği yaparak Kürdistan'ı işgal ediyor ve diğer devletlerden Kürtlere yapılan saldırıları destekliyor. 12.12.1980 tarihinde Türk askerlerinin Suriye'de 15 Kürd'ü öldürmeleri bunun açık kanıtıdır. Türk askerlerinin 1983 Mayıs-Haziran aylarında Güney Kürdistan'a-Irak parçası- saldırarak Kürt partizanlarını takibi ve yol üstünde kadın, çocuk ve hitiyarları öldürmesi de bunun başka bir örneğidir.

Kürt köylüleri üzerinde sürdürülen zulüm ve zorbalık hemen hemen her zaman ölümlerle sona eriyor.

Askeri cuntanın üç yılı aşkın yönetimi döneminde durum her zamankinden daha da kötüleşti. Vahşet ve ezgi doruk noktaya ulaştı. Yüzbinlerce Kürt, toplama kamplarına, zindanlara kapatıldı. Bu zindanların çoğu Osmanlı Türkiye'sinden miras kalmadır. Son yıllarda binlerce Kürt habersiz kaybolmuştur. Kürt köylerinde vahşi bir baskı ve zulüm sürdürülüyor. Türkiye'de idama mahkum olmak, sokak ortalarında kurşunlanarak öldürülmek için Kürtlüğünü kabul etmen yeterlidir.(Bu özbenliği kabullenme; Kürtçe konuşmada Kürtçe mektup yazmada, kendine Kürt demekle vs. ifadesini buluyor.) Çünkü Türk hükümeti, Türkiye'de Kürtlerin varlık gerçeğini inkar ediyor. O, Kürt dilini, kitapları, çocuklar için alfabeysi, gazeteleri, ulusal elbiseleri, kültürü vs. yasaklamaktadır. Bu konuda yayınlanan ve Türkçülüğü esas alan birçok kitapta Türkçevi bilmedikleri halde, Kürtlerin Türk kökenli oldukları "ispatlanmaya" çalışılıyor

Dünyaca ünlü Kürt yazar Yaşar Kemal (Yaşar Kemal Kürt kökenli ama Kürt olduğunu kabul etmiyor. "Armanç" kendi vatandaşlarını acı yaşam ve günlük savaşım koşullarını çok açık bir şekilde dile getiriyor. Ne varki, yazar kitaplarının yayınlanabilmesi için Türkçe yazmaktadır.

Diğer ünlü Kurt, 1982 yılında Kan

Altın Madalya ödülünün sahibi, film rejisörü Yılmaz Güney; "... Türk Ordusunda ve resmi idarede bir Kürdün her hangi bir hizmete ulaşabilmesi, sadece Türkleşmesiyle mümkündür" diye belirtmektedir. Asimilasyona karşı olanlar-herhangi bir örgütün üyesi olsun veya olmasın- zindanlara atılmakta ve "bölücü" olarak yargılanmaktadırlar. Bu zindanlarda kadın-erkek farkı gözetmeksizin, en çağdaş ve en klasik metotlarla yapılmakta olan işkenceler ile insanı fiziki ve psikolojik olarak yıkmayı amaçlamaktadırlar. Yine Türkçe bilmeyen tutuklu vakınlarının görüşmeleri yasaklanmaktadır. Görüşmelerde Türkçe konuşma zorunluluğu vardır. Oğlunu görmek için uzaklardan gelen bir anne Kürtçe ifade ettiği iki cümleden dolayı kovulmuş, oğlu ise annesinin gözleri önünde komaya sokulmuştur. Kurt yurtseverlerini savunma cesaretini gösteren avukatlar da aynı şekilde işkenceye alınmaktadırlar.

1490 Kürt siyasi tutukluyu savunan Şerafettin Kaya, bu tavırdan dolayı 15.2.1981 tarihinde tutuklanarak cezaevine atılmıştır.

Son üç yıldır Kuzey Kürdistan'da, köylerde, şehirlerde, dağlarda ve zindanlarda Kürtlerin öldürülmediği gün geçmiyor. Öte yandan değişik dillerde yayın yapan "Türkiye'nin Sesi" Radyosu aracılığıyla Türkiye'de, demokrasi ve insan haklarına dair yuvarlak yalanlar uydurulmaktadır.

Türk hükümeti, aynen STRAUSS gibi, kafasını kuma gömmekte ve kendisini kimsenin görmediğini zanetmektedir. Yöneticiler, insan haklarıyla, ekonomiyle, tıp ile uğraşan uluslararası kuruluşların Türkiye'ye girmesini yasaklıyorlar. Onlar, Kürtlere yaptıkları saldırıları dünyadan gizleyebilmek için mümkün olan her çareye başvuruyorlar. Çünkü, şınamuslu ve hümanist inanca bağlı insanlar, acı ve sefaletlerinde çok geçirirler. Bu acı ve sefaletleri, Kuzey Kürdistan'da görmek mümkündür. Doktersizlik, hastanesizlik, elektiriksizlik... kısacası hiç bir şey Kürdistan'ın bu parçasını uygar dünya olarak anılan parçayla kıyaslayamaz. İnsanlar yıllardır et tadını unutmuyorlar. Çocuk ölüm oranı oldukça yüksek. Ortalama yaş 45'i geçmiyor. Depremler Kürtlerin mutsuzluğuna başka bir ektir. Türkiye'nin, Kuzey Kürdistan'ın yeniden inşası için uluslararası örgüt-

lerden aldığı yardımlar hiç bir zaman amaçına ulaşmıyor.

Kuzey Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal alanda bilinçli olarak geri bırakılması, ırkçı-şoven Türk politikasının bir sonucudur. Türk egemenleri ya da Ankara ve İstanbul'un "yeni sultanları" Kürdistan'ın zenginliğine ve O'nun ekonomik sömürüsüne gereksinim duymaktadırlar. Bu egemenler, kendi uluslararası çıkarlarını en iyi bir şekilde savunacak bir faşist cuntayı oluşturdu...

Buraya kadar söylenenlerden bir sonuç çıkarırsak; Türkiye'nin, BM'nin tüzüğünü, insan haklarını ve yabancı devlet boyunduruğu altında bulunan ulusların vehakların haklarına dair kararlarını çiğnediğini belirtmeye gerek yok. Yukarıda anlatılanlar, Türkiye'nin BM'lere üyelik şartlarını yitirdiğini kanıtlamaktadır. Ama tüm bunlara rağmen Türkiye'nin BM üyeliği ile ilgili bir işlemin yapılması, uluslararası bir örgüt olan BM'lere gölge düşürmektedir.

Türkiye, hergün her saat 12 milyon Kürd'ün haklarını çiğneyerek,

10.12.1948 tarihli İnsan Hakları Deklarasyonu'na karşı davranmaktadır. Burada yaşayan Kürtler, 1.Dünya savaşından sonra Türkiye, Irak, İran ve Suriye arasında yasa dışı zorla bölünen 25 milyonluk Kürt ulusunun bir parçasıdır.

14 Aralık 1960 tarihinde yapılan BM ortak oturumunda kabul edilen Deklarasyon'da, Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkı vardır (Madde-1, 2) Kürt ulusu Deklarasyon'un 1.ve 2. maddelerinde sözü edilen hak bir yana-25 milyon nüfus, 500.000 km yüzölçümlü- O'na Birleşmiş Milletlere üye olabilmeye hakkı bile verilmiyor. BM tüzüğünün 3.ve 4. maddeleri, bu örgüte üye olmayı devlet otoritesine bağlı kılmıyor. Bütün bunlara rağmen Kürt ulusu, ne kendi temsilcileri ne de örneğin: Namibya Komitesi gibi Kürt sorunu ile ilgilecek bir komisyonca temsil edilmemektedir.

BM'lerin pratiği artık gösteriyor ki, savaşım içinde olan ulus, savaşım veren örgütler düzeyinde, uluslararası hukukun gereği BM'lere kabul edilmektedirler. Cezayir, Angola, Mo-

zambik, Zimbabwe, Güney-doğu Afrika, Kamboçya ve son olarak FKÖ bu şekilde kabul edildiler.

Kürt halkının bağımsız olma iste mi, Osmanlı Türkiyesi sınırları içinde, Kürt ulusal kurtuluş hareketinin başlangıcı olarak anılan 1831. 1843/53 tarihli ayaklanmalarıyla ifadesini buluyor. Ayaklanmaların listesi uzatılabilir... 1880/81, 1920,1940,1945, 1947 vb. vb. Ne varki, Birleşmiş Milletlere üyelik çabaları bugüne dek bir sonuç vermedi. Birleşmiş Milletler, kendi tüzüğünün 3. ve 4. maddelerine rağmen Kürt ulusunun üyeliğini redd ediyor. Anlaşılın BM için ulusal egemenlik değil, devlet egemenliği önemlidir. Birleşmiş Milletler için bağımsızlık ve özgürlüğü için savaşan Kürt halkı gibi mazlum bir halktan çok, Türkiye gibi sahte üyeliğe sahip bir devlet önemlidir.

Ve eğer Kürt halkı kendi varlık sorunlarını, dünya barışı ve uluslararası dayanışmadan yana olan BM'de sergileyemiyorsa başka nerede yapabilir?

Cemşid Kurdo

Komela Yekitiya karkerên demokratên Kurdistan-lı Swêd, dı 3'yê meha mijdarê de kongra xwe ya 3'a pêk ani.

Kongre bı axaftina serokê komelêvebû û ji bona biranina şehidên Kurdistanê deqeki dı bê dengiyêde hate sekımandın.Dı dûyi bêdengiya bir aninê de, serok lı ser rewşa Kurdistanê ya nû û giringiya kongra komelê, ya ji bona kurdên lı Swêd sekıni. Serok dı axaftina xwe de bı kurtayi lı ser jiyana gelê kurd, provakasyonên nû yên ji aliyê hukümetên Tırk,Ereb û Ecem bı kar tên sekıni. Paşi dı demeki wusa de, kar û xebatên lıser rêxıstın,komel û kesên kurd yên lı dervayi welat hate sekımandın. Ê xebatên ku komel dı navbêna saleki de pêk anibû ji endama re hate pêşkêş kırın.

Dı dû rapora xebatê de, rapora abori ji hate xwendın û rewşa komelê ji ali abori ve ji endama re hate pêşkêş kırın.

kongra

YKDK ya

3' ya

Dı dû rapor de, mêvanên ji rêxıstın û komelên Kurd û Tırk hatıbûn axaftın çêkırın.Dı axaftın û mesajên xwe de bı giringi cih dabûn hevkarı û xebatên bı hevre yên hêzên welatparêz, demokrat û şoreşger.Yên Kurd û Tırk û ji kongrê re serfiraziyên xwe dılxwaz kırın.

Dema ku dor hate ser axaftınê lı ser rapor de, ji bona komelê, endaman bı pırani baweriyê xwe lı ser xebatên komelê vekırın,rexne gırtın û pêşniyarên xwe pêşkêşkırın. Bı taybeti lı ser xebata komelê û wek endameki xebatên wi yên dı nav Federasyonê Komelên Kurdistan-lı Swêd de, hate sekımandın û dı vê derheqê de raberızinên fıreh dı nav endaman de çê bûn.

Dı dû axaftın û raberızinê lı ser xebat û rapor de, ji bona organên nû hılbıjartın çêbû û bı pıraniya endaman hemû organên nû hatın hılbıjartın.Beri ku kongre bı qede, ji endaman pêşniyarên nivisandı hatın diwanê. Pêşniyar bı taybeti lı ser xebatek hin bı qawet û Federasyonê hin bı hêz bûn. bona vi, kongre van pêşniyara gırt bın qerar û ji bona panelek lı ser " Federasyonê hin bı hêz" qerar hate gırtın. Ê kongre ji, bı vi şekli bı serfirazi derbas bû.

EMÊ TU CARÎ CÎGERXWÎN JÎ BÎR NEKIN

Cenazê Cîgerxwîn helbestvanê Kurd yê bi nav û deng di 5 ê meha Mijdarê de hate Qamişloyê. Cîgerxwîn li welatê xeribiyê ji nav me, dê rê û çû gerdûnek din. Lê belê dema gelê Kurdistanana Sûriyê bihîst, ku Cîgerxwîn li Swêd cavên xwe daye hev, bi hawakî bê sebrî û dilşikestî wer bi şev û rojan li benda hatina cenaze man. Gel bawer nedikir, ku wê cenazê bigihîjê cem wan. Hetanî ku roja cenaze hat, li çayxanan, li dikanan, li malan, li serê kolanan, bi kurtayî li hemû derê mirina Cîgerxwîn û jiyana wî hate peyivandin. Li dawiya dawî, roja cenaze ji Şamê hate Qamişloyê.

Gel, hatina cenaze ya Şamê û ji vir jî ya Qamişloyê, roj bi roj, saet bi saet taqîb dikir û dixwest fêr bibe. Lê di wê nabene de jî herkesî haziriya pêrgî çûyina cenaze dikir.

Roja ku cenazê Cîgerxwîn hate Balafirxana Şamê, ji çarhawêli Sûriyê bi hezaran ve însan û nûnerên partiyên siyasî bi tacegulan ve balafirxane xemilandin. Cenaze, bi sedan ereban ve ji Şamê heftî dan Qamişloyê. Konvoya cenaze hergî ku ji Şamê bi dûr diket, hewqasi jî hejmarek ereban zede dibû. Dema ku konvoya cenaze nêzikî li bajarê Hasekiye kir, bi kêmasî hezar (1000) erebe li pê hev rêz bûbûn. Piştî

ku cenaze 20 km. ma, ku bigihîjê Qamişloyê, ji ber piraniyan ereban ev riya 20 km bi zorê du saet û nivî (2.30) de hate girtin. Di wê nabene de bi hezaran însan li balafirxana Qamişloyê jî serê sibê de bû, ku dipan. Saet ji şeş (06.00) sibê de bi deh hezaran însan; kal, pîr, jin, xort û zarok hetanî saet çarê (16.00) êvarê tî û birçî wer li benda cenaze man. Di nav koma gel de wisa dihate axaftin, "Cîgerxwîn ji bo me 81 salî xebitî, aciz ne bû, ne westiya. Em ji bona xatirê wî rojekê li ser danê niga mane, me ne xwariye û venexwariye û rojekî ne çûne karên xwe, ma wê çer bibe?" Vê dîtinê bi hezaran ve însan bê ku aciz bibin li ser danê nigan da sekinandin. Hêzên ji Kurdistanana Turkiye û Iraqê jî bi tacegulên xwe ve di nav koma gel da bûn. Bi sedan ve banderol û tacegul di pêşiya cenaze de bûn. Li dîwan jî, nûnerên hêzên netewî û demokratîk yê Kurdistanê û li dîwan jî nûnerên partiyên Komunîst û pêşverû vên Ereban civên xwe girt bûn. Kolana Korkornîş ji însanan kişt bûbû û hetanî dawiya ve kolane çar(4) makîneyên videoyê filmê girseya gel dikşandin.

Konvoya cenaze dema hat nav Qamişloyê, ji ber pir bûna însanan, rê tune bû, ku erebe derbas bibin. Lewra jî bes ereba cenaze tenê dikaribû ku tê-

keve koma gel. Cenaze, di nav bajarê û taxa Ermeniyana re derbas bû û hate mala Cîgerxwîn ya li ser riya Amûdê. Ji destpêka meşê, hetanî mala Cîgerxwîn, pêla însanan bi yek devî digotin, "Cîgerxwîn namirî". Dema konvoya cenaze di taxa Ermeniyana ra derbas bû, malên Ermenî, Suryanî, Asurî, derketin ser kolana, çepik Lêxistin û lîraandin. Dema ku meş, li ber mala Cîgerxwîn sekinî, ew taxa ji însanan dêweled avêti bû. Meşê, ji meşa şînekê bêtir, hawakî kêfxweşiyê û serbilindiyê dida nişandan. Tevayiya gel, bi gihandina merivêkî wekî Cîgerxwîn kêfxweş û serbilindayiya xwe bi her hawî diyar dikir û ev yeka di dilê xwe de bi hawakî gelek eşkere dida der. Bi rastî jî ew gelê ku Cîgerxwîn ji bona wan zilm û zor dî, feqîrî, lédan û zindan di û ji bona wan bû Cîgerxwîn, îro wan jî heqê ve xebata wî didan û dixwestin cenazê Cîgerxwîn li liyaqî wî bête rakirin. Ji bona ku millet karibe têkeve bin tabûta Cîgerxwîn, pêliserêhev dikir.

Tirba helbestvanê mezin li ser wesiyeta (daxwaza) wî, di hewşa xaniyê wî de hate kolan. Li hember kolana mala Cîgerxwîn konekî mezin hate vegirtin û şin li gor urf û adetên gelê me, wê hefteke di wî konî de dom kir. Her qor bi qor mêvan, ji Ereban, Ermeni-

yan, Asuriyan û Suryaniyan hatin serxweşiya gelê Kurd. Hemû kesên mêvan, ji milletî û ji çi dîmî dibin bira bin, bi mirina Seydayê Cîgerxwîn li berketina xwe nîşan didin û serxweşiya gelê Kurd xwestin. Ji ber ku ew, ne Cîgerxwînê Kurdan tenê bû, ew Cîgerxwînê hemû kes û gelên bindest bû. Li ba wî, ferqiyeta milletan û olî tune bû. Ew, li hember nîjadperestî û olperestiyê bû û hemû gelên cîhanê dostê xwe dihesiband û ji bona hemuyan li dij nîjadperestiyê û olperestiyê têkoşîn da. Loma ji gelên Ereb, Ermenî û Asûrî jî ew ji xwe dihesibandin û jê hezdikirin. Nûnerên Partiya Baas yê herêmê jî di şînê de beşdar bûn û serxweşî ji malbata wî û gelê Kurd re xwestin.

Di konê şînê de Seyda bi şexsê xwe, ne di nav gel de bû, lê ew bi dengê xwe her di nav mêvanên xwe da bû. Ji ber ku hetanî roja dawîya roja şînê jî qasetên(bandên) helbestan jî dengê wî bi xwe dihate lêxistin. Bi vê yekê jî ew, her di nav mêvanên xwe da bû. Bêî vê jî, hin hevalên wîna qala serpehatiyên xwe bi wî re dikirin. Cardin hafizekî ji Amûdê, Dîwana Cîgerxwîn ya yekem (1.) jî ber kiribû û hetanî roja dawiyê jî vê dîwanê helbest ji mêvanan ra xwend.

Her roj keç û xortên xwendevan bi qevdên gulên ve dihatin ziyareta ser tirba wî û di giramiyê de sekinîn. Ji xwe li Qamişloyê li ser gulfiroşan êdî gul ne ma bûn.

Di nav gelek partî û hêzên Kurd de, PPKK(Partiya Pêşeng A Karkerî Kurdistan) jî hebû. Hevalên PPKK, ger li Samê be û ger jî li Qamişloyê be, ji

bona cenazeyê Cîgerxwîn hemû tiştên ji destên wan dihat û vê diket ser milê wan kirin. Hevalên PPKK bi du tacegulan(çeleng) ve; yek li Samê û yek jî li Qamişloyê tevî cenazeyê Cîgerxwîn bûn û van herdu tacegul jî danin ser tirba (gora) wî. Û li aliyê din jî nûnerên wan, (PPKK) hetanî roja dawiyê her li wir beşdar bûn.

Hevalno; gelê me, ew kesên ji bona wserxwebûna wî têkoşîn dabe, tu carî ji bîr nake û van kesana her di hêlîna dilê xwe da dihebîne û ciyê liyaqetê bi comerdî dide. Rakirina Cenazê Cîgerxwîn, di vê warî de mînakek gelek ber

bi çave.

Di cenazê Cîgerxwîn de ji her çînê û tebeqê insanên pêşverû û welatparêz bi hev re bûbûn yek dest û yek laş, bi hev ra ber mirina Cîgerxwîn diketin û bi hev re bi wî û xebata wî kêfxweş û serbilind dibûn. Dil dixwest ku em, ne bes di şîna Cîgerxwîn de bibin yek, di warên din de jî vê hevkarîyê û dostaniyê bidin domandin. Ma ne hevî û daxwaza Cîgerxwîn jî ji me hemû welatparêz û şoresgeran ev bû?

Eme Cîgerxwîn tu carî ji bîr nekin! Û emê wî di xebat û têkoşîna xwe de her bidin jiyandin.

ARMANC KAMIŞLO MUHABIRI

ABD'nin SALDIRILARI PROTESTO

EDİLDİ

17 Kasım 1984 günü Stockholm'de Nicaragua-İsveç Dayanışma Derneği'nin öncülüğünde İsveç'teki tüm ilerici-demokrat parti, dernek ve örgütlerin destekledikleri, ABD'nin Nicaragua'ya karşı saldırı planlarını protesto mitingi yapıldı.

YKDK (Kürdistan Demokratik İşçiler Birliği'nin de içinde yer aldığı bir çok ulustan göçmen örgütleri de bu mitinge aktif olarak katıldılar. Miting alanında yapılan konuşmalardan sonra ABD Elçiliğine yürüdü. Yürüyüş boyunca "Kahrolsun ABD Emperyalizmi", "ABD, Orta Amerika'dan Defol" ve "Nicaragua ile Dayanışma" sloganları atıldı. Mitinge katılım oranı yüksekti.

Stockholm Armanc Muhabiri

Karkerên Hemû Welatan Yekbin !

PÊŞENG

BO ŞORES

**OKU
OKUT!**

DÜNYA 12. GENÇLİK FESTİVALİ MOSKOVA'DA DÜZENLENİYOR

12. Dünya Gençlik Festivali'nin Moskova'da düzenlenmesi nedeniyle APN (Sovyet Haber Ajansı)'nın, Festival Hazırlık Komitesi Sekreter Yardımcısı Rasjid Alimov ile yaptığı bir söyleşiyi okuyucularımıza sunuyoruz.

ARMANC

APN: 12. Dünya Gençlik Festivali'nin sloganı "anti-empyralist dayanışma için barış ve dostluk"tur. Batının bazı basın ve yayınları, bu sloganın dünya gençliğinin bir bölümü ürkteceğini söylüyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

R. Alimov: Bugüne kadar yapılan 11 Festivalden ikisi de-10. Dünya Gençlik festivali (Berlin-1973) ve 11. Dünya Gençlik Festivali (Havana-1978)- aynı slogan ile kutlandı ve bu iki festival şu ana kadar kutlanan festivallerin en büyükleriydiler. Örneğin, Havana Festivali'ne 145 ülkeden 2000 gençlik örgütü katıldı.

Gençlik, dünyadaki olumsuz gelişmelerin arkasında kimin olduğunu biliyor. Barışçı gençlik hareketi geliyor; daha önce politikanın dışında kalan gençlik örgütleri bu harekete katılıyorlar. Örneğin; 1983 yılında, ABD'de dört gençlik örgütü, Sovyet gençlik örgütleriyle ortak çalışmalarına başladılar. Festival Hazırlık Komitesi'nde de bir Amerikan gençlik örgütü yer alıyor.

APN: Hazırlık Komitesi'ndeki Sovyet temsilcilerini tanıtmısınız?

R. Alimov: Komitede genç işçiler, kolhoz köylüleri, öğrenciler, kültür işçileri ve tanınmış devlet adamları var. Bunlardan bazılarının isimleri şöyle; Ukranya'dan tamirhane işçisi P. RATKİNOV, kolhoz işçisi bayan L. GUMENTJUK, Taşkentten çocuk doktoru adayı N. REASJİDOVA, Moskova'dan BOLŞOY Tiyatrosu solisti A. MİCHALTJENKOV, Kozmonot S. SAVİTSKAYA, dünya satranç şampiyonu ANATOLİ KARPOV, Yükseköğretim Bakanı P. Jeljutin ve daha bir çok kişi. Başkan, Komünist Gençlik Birliği (KOMSOMOL)'nin 1. Sekreteri V. MİS-JİN'dir. Zaten Komsomol'un kendisi, festivalin Moskova'da kutlanması için, geçen yıl Kasım ayında öneride bulunmuştu.

APN: Festivale kaç kişinin katılacağını tahmin ediyorsunuz?

R. Alimov: Üzülerek belirteyim ki, bu konuda bir şey söyleyemeyeceğim. Bu, Uluslararası Hazırlık Komitesi'nce karar altına alınır ve oldukça önemli bir sorundur. Örneğin, bir çok ülkede sayıları bir düzineden fazla olan gençlik örgütleri, 1957 Moskova 7. Dünya Gençlik Festivali'ne katılmak için başvurmışlardır.

APN: Yaklaşık olarak söyleyemez misiniz?

R. Alimov: Dolaylı olarak söyleyebilirim. Uluslararası Hazırlık Komitesi'nin Şubat toplantısına 92 ülkeden gençlik, öğrenci ve barış örgütleri katıldı. İki ay sonra yapılan 2. toplantıda bu sayı 113'e yükseldi. Daha önceki festivaller gözden geçirildiğinde ortalama 20.000 kişinin katıldığı görülür. Turistler bu sayının dışındadır.

APN: Festival için birçok başkent daha önerilmişti. Neden özellikle Moskova seçildi?

R. Alimov: Sanırım festivalin zamanı bu seçimde belirleyici oldu. 1985 yılında dünyadaki tüm ilericiler 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesinin 40. yılını kutlayacaklar. Bilindiği gibi Sovyetlerki 20 milyon vatandaşını yitirdi. Nazi Almanyası'nın yenilmesinde belirleyici bir rol oynadı ve Moskova'nın seçimi de bu büyük başarıdan dolayıdır.

APN: Uluslararası Hazırlık Komitesi'nin son toplantılarından birinde, bir uluslararası dayanışma fonu'nun başlatılması için karar alındı. Sovyet gençliğinin bu fona katkısı nasıl oluyor?

R. Alimov: Bu tür fonlar her festivalden önce oluşturulur ve daha sonra fonun araçları ile finanse edilir. Bu fondan, festivale katılmada ekonomik zorluklar içinde bulunan gençlik örgütlerine de yardım edilir. Fonun tümü gönüllü bağışlardan ve Ulusal Hazırlık Komitelerinden yapılan ödemelerden oluşur. Bu fon, Nisan ayının sonlarına doğru kuruldu. Ve daha Mayıs ayının ortalarında Sovyet gençliği 0,5 milyon ruble topladı. Haziran ayında, gönüllü cumartesi işi düzenlendi. Fonu desteklemek için düzenlenen bu gönüllü işe yaklaşık 50 milyon Sovyet genci katıldı. Böylece fondaki para miktarı oldukça arttı.

APN: Festival hareketi Temmuz ayının sonlarında 37. yılını doldurdu. Sizce bu tür bir işbirliği uluslararası gençlik hareketine ne verdi?

R. Alimov: Söylenecek çok şey var. Ben sadece festivaller tarihinde beni derinden etkileyen bir şeye değineceğim. 11 Mayıs 1952 tarihinde genç bir işçi olan Filipp Muller, Batı Almanya'nın Essen kentinde bir polis tarafından öldürüldü. O, bir yıl önceki festival hareketine aktif olarak Essen'de katılmıştı. O, Berlin 3. Dünya Gençlik Festivali'ne katılmış ve aktif olarak çalışmıştı. 11 Mayıs günü düzenlenen barış mitingine katıldı ve bir kurşun ile öldürüldü. Festival hareketi böyle yılmaz ve kararlı barış savaşçıları doğuruyor ve yetiştiriyor.

(APN)

YENİ BİR GRENADA MI?

Hatırlanacağı gibi Reagan yönetimi, ABD'nin Latin Amerika politikasını belirtmek üzere Kissenger misyonun hazırlamış olduğu rapor iki önemli nokta üzerinde duruyordu. Birinci nokta; Latin Amerika'daki ABD güdümlü hükümetlere ve karşı devrimci güçlere ekonomik yardımın artırılması, ikinci nokta ise, Latin Amerika'daki ABD güdümlü güçlere askersel yardımın davamı ve bu ülkelerdeki ABD askerlerinin sayısını çoğaltmak idi. Hatta rapor daha da ileri giderek, gerekirse ABD müdahalesini öngörüyor ve böylece "demokrasi"nin korunmasını öneriyordu. Buradan hareketle de haziran ayı içinde Bolıvy'a da 202. darbeyi gerçekleştirmeye çalıştılar. Ancak, halkın ve demokratik güçlerin kararlı mücadelesi ile bu darbe geri teptirildi.

Reagan ve yaverlerinin korkusu ne? Nikaragua Devrimi'nin giderek tüm Latin Amerika'ya sıçraması; sosyalist, barışsever ve anti-empyalist güçlerin emperyalist çemberi yaracakları korkusudur. Dün Nikaragua'da bu çember yarıldı. Bugün Bolıvy'a da anti-empyalist, barıştan yana, insanca bir düzenin kurulmasını hedefleyen, komünistlerin de katıldığı hükümetin elde ettiği başarılar, ABD'nin gerici tekeli kesimlerini korkutuyor, onların rüyalarına giriyor.

Yine son olarak Arjantin Devlet Başkanı Alfonsin'in çağrısı ile toplanan Latin Amerika ülkeleri, IMF ve diğer bankalardan alınan borçların ödenmemesi konusunda, IMF ve diğer tekelin hoşuna gitmeyen kararlar almaları, ABD'yi ve ilgili tekelin okduka tedirginleştirdi. Korkunun bir kaynağı da burada yatmaktadır.

Herşeyden önemlisi; Nikaragua'nın, başta sosyalist sistem olmak üzere diğer demokratik güçlerin desteği ile Latin Amerika'daki diğer devrimci güçlere gereken tüm yardımları yapılacağından korkuyor ABD. Zaten bu nedenle de ABD, her türlü basın-yayın aracını kullanarak en küçük bir kıpırdanmayı hemen "Moskova yöresine" girmele suçlamaktadır.

SEÇİM VE SANDİNİSTLERİN BAŞARISI

Tüm suçlamalara rağmen Sandinistler Nikaragua'da seçimlerin demokra-

tik bir şekilde yapılması için gereken tüm önlemleri aldılar. Uluslararası gözlemcilerin de bu seçimleri izlemelerini sağladılar. Birleşmiş Milletler'den seçimleri izlemek üzere gözlemciler gitti. Sandinistler, tüm provokasyonlara rağmen seçimlerde ezici çoğunluğu (oyların % 61'ni) alarak halkın onayını aldıklarını kanıtladılar.

Seçim sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte, ABD Devlet Başkanı R.Reagan; Sandinist hükümetin neye mal olursa olsun yıkılması gerektiğini söyledi. Böylece ABD, Nikaragua'ya karşı ilan edilmeyen savaşa devam edeceğini resmen açıklamış oldu. ABD, bu savaşı, Somoza'nın devrilmesinden hemen sonra başlattı. Honduras'ta karşı devrimcileri eğitime üsleri kurdu. Pentagon'dan uzmanlar Honduras'a yerleştirildi. Nikaragua karasuları mayınlandı. Limanlar bombalandı. ABD bununla da yetinmedi. Devlet terörünü, Nikaragua İçişleri Bakan'ını öldürmeye de vardırdı.

NİKARAGUA VE KÜBA BENZERLİĞİ

Nikaragua, kendi savunmasını yapmak, güvenliğini sağlamak ve karşı devrimi anında bastırabilmek için önlemler almaktadır. Bundan daha doğal birşey de olamaz. Nikaragua gibi her zaman emperyalistlerin saldırısı ile karşı karşıya olan ülkelerin kendi savunmalarını güçlendirmeleri kadar doğal birşey olabilir mi? ABD, sanki Latin Amerika terör kaynağı Pentagon'un ezeli bir topusuymuş gibi Nikaragua'nın aldığı bu önlemlerin haksız olduğunu, ABD'nin "güvenliğini" tehdit ettiğini söylemektedir.

Hatırlardadır, aynı şey Küba Devrimi döneminde de tekrarlanmış Küba'nın doğal olan kendi savunmasını güçlendirmesi ABD'yi tedirginleştirmişti. Bu nedenle de Domuz Burnu'ndan başarısız olan bir darbe girişiminde bulunmuştu. Bugün Küba yine aynı saldırıganlıklarla karşı karşıyadır. Küba, bu nedenle onbinlerce işçisini ve halktan kişileri bu tür saldırılara karşı her an hazır bulundurmaktadır. Ancak tüm bu tehditlere rağmen, Küba, kısa sürede dünyanın sayılı kalkınmış ülkeleri arasında yerini aldı.

Nikaragua'da gelecekte böyle bir

konuma gelecektir. Bundan kuşumuz yok. Savaş halinde dahi endüstri ve tarım alanda olsun, gerekse de eğitim alanında olsun gösterilen başarılar küçüksenmez. Ancak, ABD'nin saldırganlığı ve yeni bir "Grenada" yaratma eğilimi, Nikaragua'nın kalkınmasına sekte vurmakta, Nikaragua'yı savunmaya yatırım yapmak zorunda bırakmaktadır. Buna rağmen, seçimleri ezici bir çoğunlukla kazanan sandinistler kendi programlarında, sosyal ve ekonomik alanda başlatılan devrimin sürdürüleceğini belirtmektedirler. Özellikle Kızıldariler için büyük yatırımlar yapan Sandinist hükümet, gerici basının propagandalarının aksine Kızıldariler halkın bulduğu köylerde başarılı adımlar atıyor. Devrim öncesinde doktora başvuru 0,4 oranında iken bugün bu oran 1,6 oranındadır. Bir başka deyimle bu oran 5 yılda 1,5 katına çıkmıştır. Sağlık alanında en etkin sonucu almak için sağlık gönüllüleri yetiştirilmiş ve bu gönüllülerin kararlı savaşı ile % 5 olan malarya hastalığı % 0,57 oranına düşürülmüştür. Bölgedeki doktor sayısı 1979-81 yıllarında 3 katına çıkarken, hastanelerdeki kapasite iki katına çıktı. Sadece 1980'de okuma-yazma kampanyasında 12.000'den fazla Kızıldariler okuma-yazma öğrendi. Kızıldariler halkın kaldığı bölgede, 3 Aralık 1980'den itibaren yerli halkın dilinde eğitim ve öğretime başlandı. Kızıldariler halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bölgede 122 ticaret merkezi açıldı. Yerli halkın ürettiği temel maddelerin alım fiyatı yükseltildi.

Maden ocaklarının en çok bulunduğu bu bölgede çalışan işçilerin tümü sosyal sigortaya kavuşturuldu. İşçiler için 500 yeni bina yapıldı, ücretler artırıldı. Bölgede halkın dilinde radyo ve televizyon yayımları başlatıldı. Bölgede açlıktan ölen çocukların sayısı % 90'ı bulurken bu oran devrim sonrası % 30'a düşürüldü.

Yukardaki rekamlara dikkat edilirse sadece 1979-81 yıllarını kapsamaktadır. Bu kadar kısa sürede elde edilen başarılar doğaldır ki ABD'yi tedirgin etmektedir. Zaten bu nedenle Nikaragua Devrimine karşı "gizli operasyonları" gerçekleştirmek üzere 24 milyon dolar ayırdı ABD. Nikaragua'nın karasuları mayınlandı. Nikaragua ekonomik abluca içine alınmak istendi.

İNDRA GANDİ

EMPERYALİST KOMPLONUN

KURBANI OLDU

İndra Gandhi, 31 Ekim'de evinin önünde 2 Sikhi koruma görevlisi tarafından katledildi. Bu cinayeti, özellikle son yılda daha da yoğunluk kazanan Hindularla Sikhiler arasındaki olayların boyutuyla açıklamak elbetteki yeterli değildir. İndra Gandhi ve Hindistan'ın; gerek Uzak Doğuda ve gerekse de dünya politikasında oynadıkları rol gözünde bulundurulduğunda, bu canice olayın asıl nedenleri daha iyi anlaşılabilir.

Hindistan, 750 milyona yakın nüfusa sahip, 15 resmi dil ve 4000'e yakın diyalektin konuşulduğu; Hindu, Budizm, Müslümanlık, Hıristiyanlık, Brahmanizm de dahil yüzlerce din ve meshebin bulunduğu, mîli gelirin kişi başına 230 dolar civarında olduğu bir ülkedir.

Böylesi bir ülkenin Başbakanı olan İndra Gandhi, uluslararası düzeyde emperyalizmin tirmandığı gerginliğe karşı, sürekli dünya barışının korunması amacıyla uluslararası yumuşama için militanca mücadele ediyordu. Ayrıca, Gandhi, komşusu Sovyetler Birliği ile olan dostane ilişkilerine oldukça önem veriyordu. Gün be gün daha da gelişen bu ilişkiler başta ABD olmak üzere emperyalist çevreleri pirelendiriyordu. Bu nedenle emperyalizm, bazen Pakistan, bazen de diğer bazı gerici yönetimlerin egemen olduğu ülkeler vasıtasıyla, başta fanatik Sikhiler olmak üzere, Hindistanda bazı muhalefet grupları yönetime karşı kışkırtıldı.

Hindistan nüfusunun % 85'ini Hindular, % 2'sini Sikhiler oluşturuyor. Fakat, Hindistan'daki 22 eyaletten biri olan Pencap'ta Sikhiler nüfusun % 53'ünü oluşturuyorlar. Sikhiler bu eyalette bağımsız bir devlet kurmak talebiyle ayaklanınca, geçtiğimiz haziran ayında Gandhi yönetimi, Pencap'ta bulunan ve Sikhilerce kutsal sayılan "Altın tapınak" a baskın yapma emrini vermişti. Bu baskın sırasında çıkan çatışmada öldürülen bir çok askerin yanı sıra 650 Sikhi ve onların dini liderlerinden Bin-

dranvale'nin öldürülmesi Sikhilerle Hindular arasındaki olayları alabildiğine tirmandırdı.

Hindistan'da iç kargaşalıkların ve mezhep sürüşmelerinin bu denli boyutlanmasının sorumlusu başta ABD olmak üzere bir bütün olarak emperyalizmdir. Onların Hindistan'a yönelik planları olayları tirmandırıyor. Küba lideri Fidel Castro'nun dediği gibi, İndra Gandhi'nin öldürülmesi sadece emperyalizme yaradı.

İNDRA GANDİ KİMDİR?

İndra Gandhi, Ant yayımları tarafından Türkçe yayımlanan "Kızıma Mektuplar" kitabının yazarı Jawaharlal Nehru'nun kızıdır. Daha 13 yaşına basmamışken babası Nehru beş kez hapse düşmüş. 13 yaşındayken, yıl başı sabahı annesi Kamala Nehru tutuklanmış. 1947'de, Hindistan bir İngiliz kolonisi olmaktan çıkıp, bağımsız bir ülke olurken, babası Nehru ülkenin başbakanı oldu. İndra Gandhi, Mahatma Gandhi'nin istemi üzerine ülkede Müslümanlarla, Hindular arasında başgösteren kargaşalık ve iç savaşta arabulucu görevini üstlenmişti. Bildiği gibi 1948'de Mahatma Gandhi, fanatik bir Hindu tarafından katledildi. İndra Gandhi, 1959 yılında Kongre Partisinin başkanı oldu.

1964'te babası Nehru ölürken, İndra Gandhi, Başbakan Lac Mahadur Shatri hükümetinde İnfomasyon Bakanı oldu. Lac Mahadur'un ani ölümü üzerine Kongre Partisi geçici olarak İndra Gandhi'yi Başbakanlığa atadı. Kongre Partisi'ndeki çeşitli fraksiyonların geçici uzlaşma adayı olarak başbakanlığa atanan Gandhi, zamanla tek ve rakipsiz aday olarak kalmayı başardı. 1966 yılında iktidara geldiği zaman, rakipleri İndra Gandhi'nin uzun zaman iktidarda kalmayacağını tahmin ediyorlardı. Ancak bu tahminler boşa çıktı. İndra Gandhi, zamanla uluslararası prestije sahip bir devlet adamı olmasını bildi. Sovyetler Birliği ve Üçüncü dünya ülkeleri ile çok yakın ilişkiler kurdu. 1971'de Bengladeş Kurtuluş Savaşını Pakistana karşı destekleyerek, iktidarının zirvesine ulaştı.

İndra Gandhi, ülkede meydana gelen kargaşalığı bastırmak için 1975'te sıkıyönetim ilan etti. 1977 yılında seçimlere gitti ve seçimleri büyük bir hezimetle kaybetti. Ancak 1980'de yapılan seçimlerde büyük çoğunlu elde ederek, yeniden başbakan oldu. Öldürüldüğü sırada aynı zamanda, Bağılantısız Ülke-

ler Hareketinin Başkanlığını da yapmaktaydı.

Hindista'nın İngiliz kolonyalizmine karşı savaşımında önemli roller oynayan Kongre Partisi, ülkenin tek güçlü partisidir. Ülkenin her kesiminde örgütlü ve anti-kolonyalist bir parti olma özelliğinden dolayı yüksek bir prestije sahiptir. Ölümünden bir gün önce, Hindistan için ölmeye hazır olduğunu söyleyen Gandhi, "ulusumun hizmetinde ölürsem bununla iftihar ederim kanımın her damlası ulusumun daha güçlü ve dinamik olmasına katkıda bulunacak" bu sözlerden tam 24 saat sonra Gandhi, Sikhiler vasıtasıyla öldürüldü.

BAĞLANTISIZLIK POLİTİKASI VE İNDRA GANDİ

Uluslararası politik arenada İndra Gandhi'nin katkıları oldukça büyüktür. Uluslararası barışın korunması ve fakir ülkelerin bağımsızlıklarının korunmasında İndra Gandhi büyük çabalar sarfetmiştir. Babası Jawaharlal Nehru'dan devraldığı bağlantısızlık politikasını büyük bir ustalıkla korumasını bildi ve Sovyetlerle dostluk ilişkilerine büyük önem verdi. Hindistan, İndra Gandhi döneminde "Bağlantısız Ülkeler Hareketi" içinde önemli roller oynadı. Gandhi, Hint Okyanusu'nun askersizleştirilmesine çalışarak, ABD tarafından Pakistan'ın silahlandırılmasına karşı çıktı. Bu tutumundan dolayı Gandhi, ABD tarafından sevilmeyen idi. Her ne kadar ABD, Gandhi'nin katledilmesini kınadıysa da aynı zamanda Yeni Delhi'deki iktidar değişikliği için bazı temenilerde bulunarak "ABD'nin Pakistanla olan dostane ilişkilerine, Hindistan'ın tepki göstermemesini umduklarını" belirtti.

SİKHİLER NE İSTİYOR?

Yaz aylarında, Hindistan ordusuna ait birliklerce saldırıya uğrayan Altın Tapınak'ta, Sikhilerin dini önderi Sing Bhindranwale ile beraber 650 kişiye yakın insan öldürülmüştü. Ve o günden beri Hindistan'da birbirine izleyen olaylar İndra Gandhi'nin Sikhiler tarafından katledilmesi ile yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır. Sikhiler, Hindistan nüfusunun % 2'sini oluşturmakta, dinlerinin 1500 yıllarında Hindu'dan yapılan reform devrimleri sonucu meydana geldiği, iki din arasında benzerliklerin büyük olduğu söylenmektedir. Sikhizm, aynı zamanda müslümanlıktan da etkilenmiştir. Sikhilerin çoğunluğunun Pencap şehrinde oturdukları ve bu bölgede nüfusunun % 52'sini oluşturdukları kabul edilmektedir. Sikhili militanlar Pencap'ta Khalistan adında bağımsız bir devlet kurmak

istiyorlar. Ayrıca, Sikhilerin orta sınıfı ve toprak sahibi köylüleri, Akali Dal Partisi tarafından temsil edilmektedirler. Akali Dal, Pencap eyaletinde çeşitli defalar hükümet kurmuş, ancak 1980 seçimlerinde iktidarı kaybetmiştir. Pencap'ta meydana kargaşalık ve huzursuzlukta Akali Dal Partisi'nin etkisi olduğu söylenmektedir. Akali Dal Partisi ile Yeni Delhi'deki Merkezi Hükümet arasındaki ayrılıkların hükümetin izlediği tarım politikasından kaynaklandığı, Hindistan'ın tarım üretiminde Pencap'ın bayının % 8 olduğu, ancak Merkezi Hükümetin izlediği tarım politikasından Sikhilerin yeterli bir biçimde yararlanmadığı ileri sürmektedirler. Sikhiler, Hindistan toplumu içinde oldukça etkin olan bir konuma sahiptirler. Sikhilerin, Hindistan ordusu içinde önemli bir güçleri olduğu, Hindistan Ordusundaki subayların % 15'inin Sikhilerden oluştuğu ayrıca Sikhilerin polis ve devletin her kademesinde etkinlikleri olduğu bilinmektedir.

İNDRA GANDİ'NİN KATLEDİLMESİ ÜZERİNE ULUSLARARASI TEPKİLER

İndra Gandhi'nin katledilmesi üzerine çeşitli ülke hükümetleri, devlet adamlarının tepkileri büyük oldu. İsveç hükümeti ve Başbakan Olof Palme, İndra Gandhi'nin öldürülmesini protesto ettiler. Olof Palme, "Hindistan'ı de-

mokratik çerçevede tutmayı becerebilen bir önderini Hindistan kaybetti. Büyük bir önder ve siyasi kişilik, terör eyleminin kurbanı oldu. O'nun ölüm haberini büyük bir özütü ile aldım. Özellikle çelişki ve gerginliklerle dolu günümüz dünyası, İndra Gandhi gibi önderlere ihtiyacı büyüktür. İndra Gandhi, dünya barışının gövencesi için aktif çaba sarfediyordu. Biz Hindistan halkının büyük acısını paylaşıyoruz."

Batı Almanya Başbakanı Helmut Kohl, "dünya İndra Gandhi gibi büyük bir önderini kaybetti, O'nun yeri doldurulamaz" dedi.

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlık sözcüsü Vladimir Lomeiko, İndra Gandhi'ye suikasta bulunanları ve arkasındaki güçleri kınayarak, bağlantısız ülkeler içinde büyük bir kişilik olarak değerlendirdi. Ayrıca Sovyetler Birliği daha önceleri, ABD ajanlarının Hindistan'da karışıklık yaratmak için, Sikhiler'e yaptıkları yardımları kınamıştı.

Sovyetler Birliği Parti ve Devlet Başkanı Konstantin Tjernenko, İndra Gandhi'nin oğlu, Hindistan'ın yeni Başbakanı ve Kongre Partisinin Başkanı Rajiv Gandhi'ye gönderdiği bir telgrafta, Sovyetler Birliği ile Hindistan arasındaki dostluk ilişkilerini bir daha vurgulayarak, İndra Gandhi'yi, halkın barış ve güvenlik mücadelesinin sözcüsü olarak değerlendirdi.

Çekoslovakya Parti ve Devlet Başkanı Gustav Husah, İndra Gandhi'yi, iyi ve akıllı bir önder olarak değerlendirdi.

Stalin'in kızı Svetlana ülkesine döndü

Uluslararası gericilik ve anti-komünist güçler, sosyalizme, dünya devrimci güçlerine, Sovyetler Birliğine kara çalmak için hiç bir fırsatı kaçırmazlar. Hatta en küçük bir eksiklik ve aksama-yı, sosyalizmin işlemediğine bağlamaya çalışırlar.

Anti-komünist güçlerin, uzun yıllar malzeme olarak kullandıkları bir olguda, ABD'ye onların deyimiyle "Hür Dünya"ya sığınmış Stalin'in kızı Svetlana ile Fidel Castro'nun kızkardeşi idi. Ancak Svetlana, herkesi şaşkırtacak biçimde, 17 yıllık uzun bir ayrılıktan sonra, kasım ayında yeniden anayurdu Sovyetler Birliğine geri döndü.

Svetlana, 17 yıl önce, Hindistan'a yaptığı bir geziden ayrılarak, "Hür Dünya"ya iltica etmiş, ABD ve İngilte-

re'de uzun yıllar yaşayarak, anılarını yayımlamış, Sovyetlere saldırmıştı.

Svetlana, Moskova'ya döndükten sonra yaptığı basın toplantısında çok ilginç, ama gerici ve anti-komünist güçleri rahatsız edecek açıklamalarda bulundu;

Svetlana, "17 yıl önce 'Hür Dünya' hakkında çok idealistçe düşündüğümü, ancak orda yaşadığı bu uzun dönemde, bir tek gün bile kendisini özgür hissetmediğini" söyledi. "Ben hep babam (Stalin) ve benim hakkımda sansasyon yaratmak isteyen, avukatların, iş adamlarının, yayın evlerinin ve politikacıların elinde idim", dedi.

"Hatta, CIA bana emir verecek kadar ileriye giderek, neyi nasıl yazacağıma, dikte ettirmeye çalıştı. Benim ABD

hakkındaki düşüncelerim böylece kaybolup gitti."

Batıda yayımladığı anıları üzerine ise, "Kendisinin CIA'nın oyuncu haline geldiğini söyledi.

Sovyetlerde cömertçe karşılandığını, yeniden Sovyet vatandaşlığına geçtiğini de belirtti.

ARMANC

oku, okut!

yazı ve haberle güçlendir!

Baştarafı sayfa 11'de

ABD ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNİN BAĞIMSIZLIĞINA KARŞIDIR

Çok açıktır ki ABD, üçüncü dünya ülkelerine karşı yürüttüğü sömürgeci politikasını zora başvurarak kabul ettirmek istemektedir. Reagan yönetimi, üçüncü dünya ülkelerin bağımsızlığına kavuşmalarını, ABD'nin güvenliğini tehdit edici olarak görüyor. Bu nedenle bu ülkelerin yarı sömürge veya yeni sömürge durumuna getirmek istemektedir. Bu istem Nikaragua örneğinde çok açık olarak görülmektedir. ABD Nikaragua'dan şunları istemektedir; Herşeyden önce Nikaragua bloksuz bir ülke olmaktan, Küba, Sovyetler Birliği

ve diğer sosyalist ülkeler ile olan karşılıklı ve yararlı işbirliğinden vazgeçmeli. Bir diğer deyişle Nikaragua uluslararası arenada ABD'nin kontrolüne girmeli. Nikaragua'nın içişlerine de damgasını vurmak isteyen ABD, Nikaragua halkının kendi iradesi ile seçme hakkının ortadan kaldırılmasını istemektedir. Zaten bu nedenle, yapılan seçimler çeşitli yollarla sabote edilmek istendi. Seçimlerin demokratik olmadığı gerici basın ve yayınlarda propaganda edildi.

Sonuç olarak ABD, dünya'da yeni sömürgeci bir hegemonya kurmak için dünyanın her köşesinde provokatif eylemler yaratmakta, hükümetler devrilmektedir. Devlet terörünü dünyanın çeşitli köşelerinde tırmandırmaktadır. Öldürülen Hindistan Başbakanı İndra

Gandi de öldürülmeden önce bunlara değinmiş ve şöyle demişti; "Kararlaş-tırılan bir plan doğrultusunda çalışan yabancı güçler, Hindistan'da kargaşalıklar yaratmak istemektedirler. Çünkü onlar bu ülkenin güçlü ve bağımsız olmasını istememektedirler". (APN)

Evet ABD, Nikaragua'ya karşı, devlet terörünü daha yoğun bir şekilde uygulama kararında. Bu terörün durdurulması, emperyalist planların boşa çıkarılması için bize düşen tek görev Nikaragua Devrimi ve halkı ile gereken dayanışmayı sağlamaktır.

Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega'nın da dediği gibi, Nikaragua halkı 7'sinden 70'ine, kadını ve erkeği ile her türlü dış saldırıya karşı savaşacak ve bağımsızlığını koruyacaktır.

ARMANC YAZI KURULUNA

Federal Almanya'da basılan Serxwebun gazetesinin, ilçemize ilişkin bazı yalanlarını ortaya sermek amacıyla bu açıklamalarda bulunmak istiyorum:

Serxwebun gazetesinin Temmuz 1984 tarihli sayısında yer alan, "Silvan'da Muhbir Fettah ölümle cezalandırıldı" başlıklı yazıda düpedüz yalanlar uydurulmakta, sahtekarca davranılmaktadır. Serxwebun, bu muhbirin öldürülmesini PKK'ye bağlamaya çalışıyor.

Serxwebun, muhbir Fettah'ın 16 Mart 1983 günü öldürüldüğünü yazıyor; ama bu olayın haberini işin içine PKK'yi de karıştırarak, Temmuz 1984'te (yani aradan 1 yıl 4 ay süre geçtikten sonra) veriyor.

Eğer Fettah'ı vuranlar PKK'liler olsaydı, Serxwebun gazetesi neden 1 yıl 4 ay bekledi? Yok eğer bu işte PKK hiç bir rol oynamamışsa, (ki oynamadığı kesindir) neden Serxwebun gazetesi bu işi PKK'nin yaptığı imajını yaratmaya çalışıyor? Bu, ucuz kahramanlık değil mi?

Fettah'ın öldürme olayı güç değildi ve bu işi PKK de isteseydi yapabilirdi. Ama mesele bu değil. Asıl mesele yapılmayan bir işe sahip çıkmaktır, ki politikada buna sahtekarlık denir.

Bu muhbirin öldürülmesi olayında rolleri olmamasına rağmen, Faşist diktatörlük tarafından faili ortaya çıkarılmamış bulunan bir olayın sorumluluğunu üstlenmeye kalkışmak gibisi, ucuz kahramanlık gösterilerinde bulunmak, Serxwebun gazetesinin yayın politikasına ve kendi tabanlarını aldatmak suretiyle birarada tutmaya çalışan PKK yöneticilerinin sahtekarlıklarına tam da uygun düşüyor.

Bu sahtekarlık ister istemez bana 1980 yılında Batman'da meydana gelen bir başka olayı anımsattı. Batman'daki PKK-Ramanlı'lar çatışması döneminde tarafların her ikisinin de dışında meydana gelen bir öldürme olayına da değinmeden geçemeyeceğim. Akıldında kaldığı kadarıyla adı Rıza veya Ali Rıza olan bir polis memuru öldürüldü. PKK'liler hemen ertesi gün bu işi propagandaları için kullanmak amacıyla üstlenir "PKK, bir faşist polis öldürdü" derler. Oysa bu polisi öldürenler faşist polisler idi. PKK'nin olayı üstlenmesi araya bir sis perdesini çekmek oldu ve faşist polisler bu işten daha kolay sıyrıldılar. Öldürülen polisin cenazesi yöresi Dersim'e götürüldüğünde cenaze töreninin ilerici kesimlerin denetiminde gerçekleştirildiği haberi duyuldu ve bu söylenti Batman'da yayılınca da PKK'lilerin paçaları tutuştu. Yalanları ortaya çıktı.

Yine Silvan'a dönelim. Serxwebun'un Ağustos 1984 tarihli sayısı da bir yalan makinesi gibi üretimde bulunmuş. Ama ben burada sadece ilçemizle ilgili söylenenleri yalanlamakla yetineceğim. Serxwebun, bu sayısında, "15 Ağustos Direniş ve Saldırı Ruhunu Selamlıyoruz!" başlıklı bir yazı yayınlamış. Yazının bir yerinde "Bu saldırıların en büyük çapta olanları Eruh, Şemdinli, Çukurca, Şırnak, Şirvan, Silvan, Silopi, Derik, Başkaleda" yapılmıştır deniyor.

Ben, burada, Serxwebun'a bir soru yönelmek istiyorum: PKK Silvan'da bir eylem yapmışsa 15 Ağustos'ta, bu eylem nedir? Var mı böyle bir olay? Açıklayabilmisiniz? Açıklayamazsanız. Çünkü 15 Ağustos'ta Silvan'da böylesi bir eylem yapmadınız ve açıkça yalan atıyorsunuz. Bütün Silvan halkı da buna şahittir. Ama siz, Avrupa'daki tabanımızı kandırmak amacıyla balonlar şişirmekle meşgulsünüz.

Mektubunun yayınlanması umduyla tüm Armanc görevlilerine başarıyla çalışmalar dilerim.

Silvanlı Bir Armanc Okuyucusu.

STOCKHOLM BELEDİYESİ GÖÇMEN DERNEKLERİYLE TOPLANTI YAPTI

17 Ekim 1984 günü saat 18.00'de, Stockholm Belediyesi'nde de yapılan bir toplantıda göçmen dernekler Stockholm Belediyesi'nin ekonomik durumu hakkında bilgilendirdiler.

Stockholm Belediyesi Göçmenler Dairesinin düzenlemiş olduğu toplantıya yaklaşık 60 dernek katıldı. Derneğimiz YKDK adına da bir arkadaş toplantıya katıldı. Toplantı, Göçmen Dairesi Başkanı Margareta Schwartz'ın açılış konuşması ile açıldı. Stockholm Belediyesi Mali İşler Başkanı John Olle Persson, belediye ekonomisi, derneksel yaşam özelliği göçmen dernekleri üzerine bilgiler verdi. Derneksel yaşamın önemine değinen John Olle Persson; "Derneksel yaşam demokratik toplumumuzun en önemli bölümüdür" dedi. Daha sonra "kalkınmanın temeli derneksel yaşamdır. Bu nedenle bu alana yatırım yapmıyoruz" diyen J.O.Persson, derneksel yaşama 187 milyon kron yatırıldığını belirtti. Bu paranın sadece 5,5 milyonu göçmenlere ayrılmış bulunuyor.

Yapılan istatistikler, Stockholm Belediyesi dahilindeki gençliğin % 20'sinin göçmen olduğu gözünde bulundurulursa bu miktarın gerçekten de çok

az olduğu görülür. Kaldığı ayrılan bu ödenek tüm göçmenleri kapsıyor. Böyle oluncada göçmenlerin derneksel yaşamının büyük engellerle karşılaşacağı ortadadır. Konu ile ilgili olarak söylenen derneğimiz temsilcisi ayrılan bu miktarın düşüklüğüne dikkati çekerek, göçmen derneklerine daha fazla yatırım yapılması gerektiğini, bunun için de tüm göçmen derneklerinin birlikte hareket etmelerinin zorluğuna değindi. Daha sonra gelişmekte olan yabancı düşmanlığına da değinen arkadaşımız, bu olumsuz gelişmeyi durdurmak için de belediyenin büyük yatırımlar yapması gerektiği ve derneklerin de yoğun bir çalışma içine girmelerinin zorluğunu belirtti.

Derneklerin lokal sorununu ele alan Göçmenler dairesinden Leif Hjalpe; "göçmenlerin kendi faaliyetlerini sürdürebilmeleri için lokalın önemi büyüktür" diyerek Sosyal Demokratların bu alanda yapmış olduğu öneriyi sundu. Bu öneri kısaca şöyle;

1- Oluşturulacak bir komite (politik) lokal sorununu ele alacak ve sorunun daha demokratik bir şekilde çözümünü sağlayacak.

Ahmedê Xanê üzerine

Kürt şairleri içinde büyük bir yer tutan Ahmedê Xanê, en büyük destanı olan "MEM û ZÎN": kendi tabiriyle "İnci gibi kürt diliyle" sade ve anlaşılır halk diliyle yazdı. "MEM û ZÎN" ilk kez 1920'de İstanbul'da Arap harfleriyle basıldı, fakat yasaklanarak toplandı. 1947'de Halep'te, 1953'te de Hewler'de Soran lehçesiyle basıldı. "MEM û ZÎN" 1932 ile 45 yıllarında arasına "Hawar dergisinde latin harfleriyle ve Fransızca çevirisiyle birlikte de yayınlandı. 1962'de Moskovo'da Rodenko tarafından Rusça olarak, 1968'de de M.Emin Bozarslan tarafından Kürtçe'ye çevirilerek Kürtçesiyle birlikte yayınlandı. Kimi edebiyat eleştirmenleri, düşünürler ve bilimciler "MEM û ZÎN" üzerine görüş ve düşüncelerini yazdılar, ancak bugüne kadar A.Xanê'yi ve eserlerini yerli yerine oturtacak düzeyde araştırmaların yapıldığı söylenemez. A.Xanê'nin bugüne kadar Avrupa dillerine eksiksiz olarak çevrilip yayınlanmaması, büyük bir eksiklik. Ünlü Kürdolog Y.Örbelli Görcü şairi Rustaveli adına yayınlanan kitabın önsözünde şunları söylemektedir: "Biz, o zaman ulusa yakındır; ulusa ve halka bağlıdır, dediğimizde, haliyle birbirine denk doğulu üç büyük ozanın adını vermek zorundayız. Bu üç ozanın biri İranlı Firdevsi, diğeri Görcü Rustaveli, öbürü de Kürt Ahmedê Xanê'dir. Tüm uluslar A.Xanê'yi tanımıyor, yalnız Kürtler O'nu iyi tanıyorlar. Kürdistanın içinde onun adı ve sesi bilinmektedir. Tüm Kürtler Ahmedê Xanê'ye saygı duyuyorlar ve ulusal ozanlarını bilip tanıyorlar..."

Daha sonra P.Qanadê Kürdo: "Benim kanımca Ahmedê Xanê'nin ismi Firdevsi, Nizami ve Rustavelinin isimlerinden ve eserlerinden daha yüksektedir. Çünkü o, destanında sadece yigitlikten, dostlukları, kardeşlik ve sevgileri gözlerde canlandırmış; bununla birlikte halkın bağımlılığını, köleliğini ve baskı altında oluşunu belirttikten, bu durumdan kurtuluşu ve bağımsızlaşmanın yolunda göstermiştir. Ahmedê Xanê'nin destanı özgür olmak istemenin edebiyatıdır..." Ö.Kürdo daha sonra A.Xanê'nin destanının Kürt yaşamının ansiklopedisi olduğunu belirttikten 16. ve 17.yıllarında Kürt halkının yaşantısı, örf, adet ve gelenekleri açık bir şekilde gözler önüne serdiğini belirtmektedir. Bize göre Ahmedê Xanê'ye sadece yurtsever bir Kürt şairi olarak değil, zamanın

ideologu ve bilgini olarakta bakmamız gerekir. İşte bütün bunlardan dolayı Ahmedê Xani ve eserleri çağdaş Kürt bilim adamlarının felsefik, sosyolojik, sosyal psikolojik, sanatsal, edebiyatçı araştırmalarının konusu olmalıdır. Bu amaçla ARMANC okuru C'Kürdo tarafından yapılan bu "mütevezi" araştırmayı yayınlıyoruz.

KÜRT ŞİİRİ- KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ HAREKETİNİN HİZMETİNDEDİR

"Toplumsal özgürlükten yoksun bir halk için, onun vicdan ve nefret haykırışlarını yükseklere duyuracak birçik kürsü edebiyattır."

Hertsen Kürt şiirinin en seçkin kabiliyeti Beyazıt'ta doğmuş, Hakkari'den gelme ve 1591-1652 yıllarında yaşamış olan AHMEDÊ XANÎ'dir. O, yaşamının büyük bölümünü doğduğu şehirde geçirmiştir. Pedagojik çalışmaları O'nu çocuklar için Kürtçe şiirsel sözlük yazmaya yönelmiştir. Tüm yaratıcılığı geçmişteki edebiyat geleneğini korumak ve yeniden canlandırmak isteğiyle doludur. Aşk ve dostluğu yücelten önlü destanı "MEM û ZÎN" halk efsaneleri üzerinde temellendirilmiştir.

Liriksel şiirlerinin yanı sıra, O, aynı zamanda bir çok felsefik şiirlerin de yaratıcısıdır. İşte buna iki örnek:

"Eğer insanlar kör iseler, kim için yaratılmıştır dilber?"

Yigit eliyle değilse, ne için çekilmiştir kılıç?

Eğer bilgi ve erdem arayan yeteri kadar insan yoksa,

Kime hizmet eder dahaların bilgisi ve hikmeti?

Xani'nin özü bilgi incileriyle dolu bir kavkıdır.?

Fakat eğer yoksa okuyanı, kime yarar şair?"

Ve:

"Eğer sultan kabulunda gülümsemiyorsa, ozan ne için türkü söylesin?"

Eğer yoksa açacak tomurcuk, aşk bülbülü kimin için türkü söylesin?"

Xani'nin eserleri inci taşı, pahabilmez renk ve tümsel bilgidir.

Fakat eğer yoksa okuyanı, ozaman kime yarar yaratıcı?"

Büyük yurtsever Ahmedê Xani, yalnızca yaşamını öğretmen ve şair olarak kürt halkına adamakla kalmıyor, aynı zamanda onun kaderini telaş ve

endişeyle takip ediyor.

"Beni şaşırtıyor tanrı tarafından Kürtlere verilen kader..."

Kürtler, Türkler ve Farslar tarafından surlarla çevrilmişler..."

Türk ve Farsların her kıpırdanışında, bilhassa Kürtler kanları içinde boğuluyorlar..."

Farklı zaman ve yerlerde olmalarına rağmen, şair olarak A.Xani, İtalya'lı DANTE ALIGIERİ ile kıyaslanabilir. Onların ulusal ve tarihsel amaçları aynıdır. Nasilki Dante eserlerinde İtalya beyliklerinin birleşmesini dile getiriyorsa, ülkeyi köleleşme tehlikesine alarım olan İtalya'daki iç çelişkilere karşı çıkıyorsa ve halkın sade dilini ve folklorunu kullanıyorsa, aynı şekilde A.Xani'de önlü destanı "MEM û ZÎN"de sade halk dilini kullanarak halkı düşmana karşı güçlü bir karşı koymaya çağırıyor. Bu anlamda diyebiliriz ki, Dante'nin birleşmiş ve özgür İtalya isteği gerçekleştirilmiş iken, A.Xani'nin arzusu henüz gerçekleştirilmedi.

Eğer biraz daha fazla "MEM û Zin" destanı üzerinde dursak, görürüz ki, temelinde folkloral bir konudan (suje) yararlanmıştır. Ayriyeten bakılırsa, yalnız konunun kendisi çok eski zamanlardandır. Ve bu aşk trajedisi her çağda vukubulabilir. A.Xani, temel fikirlerini ortaya çıkarmak için kaleminde konuyu çağdaşlaştırmıştır. Şair, çağın gerçeğini, zamanın büyük sosyal çelişkilerini ve tehdit edilen ulusalçılığı geniş olarak gözler önüne seriyor.

Doğmaya başlayan ticaret burjuvazisi ve feodal rejim arasında, ekonomideki var olan hacli seferlerinin zamanını açıklıyor. Bu çağ, az veya çok İtalyan toplumunun Rönesans dönemine benziyor. "MEM û ZÎN" destanının tümü olaganüstü yurtseverlikle doludur. Onda işlenen bütün genel insan düşünceleri ve hisleri görüş olarak yurtseverlikten sonra gelir. A.Xani, Kürt halkına bağlılığı açısından yazıyor ve konuşuyor. O, birçok kez bu durumun altını çiziyor: "Ben Kürdüm, dağlıyım". onun için bu bağlılık şiirsel kabiliyetinden ve O'nun eserinin sanatsal onurundan daha önemlidir.

"Ve eğer bu meyva susuz olsada,

O Kürt meyvasıdır ve bunun için tathdır."

"MEM û ZÎN" için söyleyebiliriz ki O, Kürt yaşam manzarasının ve düşünme biçiminin bütün moral ve sınıfsal yönlerinin zengin ve çok çeşitli bir müzesidir. Halka diliyle yazılan destanı ki o zamanın edebiyat eserlerinin özeliğidir, dinsel formalitelerden uzaktır. Eserin kendisi halka adanmıştır, ve zaten O başka bir dillede yaratılamazdı.

"Başkalarının Kürtler için cahilmiş dememeleri için özünde, temelinde,

(Ben bütün bunları yaptım)

Kürtlerin aşkıda küçümsediklerini belirtmek için...

bütün bunları yaptım."

Halkın bir parçası olan şair, onun savucusu ve ideologu olur. Halka karşı olan aşkıyla A.Xani gelecekte Kürtleri tehdit eden bahtsızlığı görüyor. O, tehlikeyi her geçen gün zengin Kürt beyliklerini kendi ekonomik ve politik alanına döndürmeye yönelik Osmanlı ve Safavi İmparatorluklarında görmektir. 17. çağa has ekonomik çelişkiler ve savaşlar yalnızca ismi geçen bu İmparatorlukları (Osmanlı ve Safavi) etkilemekle kalmıyor, Kürt beyliklerini de etkiliyor. Pazarları metelarla doludur, ticaret oldukça canlıdır bölgede, yerel ticaret sermayesinin yanı sıra, yeni kule, okul, atölye inşaatı gelişmektedir. Bütün bu teşebüslere beylerin kendileri katılmakta, vergi toplama yoluyla hesabı olmayan servetler biriktirmekte ve Kürdistan'dan geçen ticaret kervanları ticaretin yanısıra bu toplumun kültür yaşamına da katkıda bulunmaktadır. (E. Çelebi. Seyhatname, c.4) Kürt beylerinin ekonomik olarak gelişmeleri onları iki komşu imparatorluğun (Osmanlı ve Pers) gözünde olağanüstü şekilde arzu edilen yağma alanına döndürmüştür. Onların şidetli arzuları ve yönelimleri diğer beyliklerle birleşmelerinin istenilmesi ve politik egemenliklerinin yasaklanışına karşı olarak Kürt beylerinin daha büyük karlar ve zenginlik için varolan günlük stratejilerini kolaylaştırmaktadır. Bu beylikler tarafından sıkça yürütülen iç savaşların birincil hedefleri, Kürt beyliklerinin yok edilmesidir. 19 y.y'ın ikinci yarısına gelindiğinde 34 Kürt beyliğinden ortada hiç bir Kürt beyliği kalmamıştır. Xani bu durumu daha 17 y.y'da görüyor ve bu durum onun düşünce ve fikirlerini durmadan kurcahıyor. O, olağanüstü bir güçle "MEM û ZİN" i yazıyor. Bu çağda yaratılmış başka hiç bir eser, böylesi yurtseverlik duygularına sahip değildir. O, eserinde -en önemli şeyi- kendi halkının birlik ve ulusal bağımsızlığını unutmus Kürt beylerini suçlamaktadır. Şair:

"Ve her şeye rağmen onların düşünceye ait oluşları utançtır ve bu utanç halk tarafından biliniyor.

Şairlerin ve yoksulların suçları nedir."

Xani'nin bütün düşüncesi ve sevgisi sıradan halka yöneliktir. O, Kürt toplumundaki sosyal tabakalaşmayı açık bir şekilde görüyor, bir yandan kocaman saraylar ve kıymetli eşyalar vs. ile Kürt beylerinin bolluk ve refahını açıklarken, diğer yandan yoksulların varlığını hatırlatarak, okuyucunun da bunu anlamasını sağlıyor.

"Altın ve Gümüş tepsiler,
Gökteki alanlar gibi idiler..."

Kürt beyleri herkesin katılması gereken ava çıkmayı ilan ettikleri zaman en fakirler dahi onların emri üzerine ava katılıyorlarmış. Şaire göre; avın sonunda:

"Fakirlere ölü olanları verdiler,

Fakat beyler tutuklanan yabancıleri aldılar."

A.Xani halkının ızdırabını çekerken, ona karşı sonsuz sevgi duyguları beslemektedir. Ve O, haklı olarak, halkının adına şöyle der:

"Oh, şarap ikram eden,
Cemşid'in kadehine bir yudum şarap akt ,

Kadehte tüm özlemlerimizi de yansıtmak için.

Durumumuzun açıklanması için,
Lütufkar saadetin bizim de olması için,

Bizim mutsuzluğumuz son hadine vardır.

Acaba O, yokolma derecesinde midir.

Sanki gezegenlerin dönüşümünde mümkün değildir,

Ve bizim için de yıldızların mutluluk getirmesi...."

Şair'in özlemi, ki bu aynı zamanda halkın özlemidir, Kürdistan topraklarının birleşmesidir. Bu birliğin biçimini A.Xani merkezi monarşik iktidarda görüyor. O'na göre, bu Kürt topraklarının, yiğit ve cesur Kürt halkının biricik kurtuluş yoludur. Kürt halkı gelecekte Osmanlılar ve Persler tarafından yapılacak katliamlardan, herşeyden önce korunmak zorundadır. Kürtlerin nitelikleri olan, cömertlik, erkeklik, cesurluk, mertlik, güçlülük ve kahramanlık O'nu tamamen yok olmaktan korumuştur. Fakat şair gelecekte Kürtleri "yokolmanın sınıma" götürecek durumlardan endişe etmektedir. O, Kürtlerin kurtuluşunun ve kendini savunabilmesinin yalnızca kendilerine bağlı olduğunu ve her şeyden önce Kürt beyliklerinin birleşmesinde görür;

"Eğer birlik olsaydık,
Herkesi zaptederdik..."

Fiziksel güçlenmenin yanısıra A.Xani, halkının manevi olarak aydınlatılmasının önemini de ortaya koyuyor. Birleşmiş Kürdistan, bilimin, idarenin ve sanatın hızlı gelişmesine imkan verdi."

"Bütün bunlar bizim için doğal olabilir."

Başka bir yerde!

"Kürtler yetişkinlikten yoksun değiller,

Onlar, aptal ve cahil değiller..."

Eğer başlangıçta Ahmede Xani destanında tamamen somut bir şekilde Kürt halkının birleşmesi ve korunması fikrini işliyorsaydı, daha sonra "MEM û ZİN"nin aşk ızdırablarını anlatırken O, görülmeyen adımlarla bu fikrini gerçekleştirilmeye çalışıyor. Okuyucu bu uzun hikayeyi okurken, her yerinde Kürt halkının geleneklerini ve ahlaksal normlarını ortaya çıkarıyor. Bunlar çok eski devirlerden gelmedir ve A.Xa-

ni bunları kalemiyle gelecek nesillere veriyor.

A.Xani, çok açık bir şekilde onların bir halkı kaynaştırıcı ve bir halkın korunmasındaki önemli rolünü kavriyor. Bugüne kadar Kürdistan'ın her yerinde Nevroz bayramı özgürlüğün sembolü olarak gelmiştir. A.Xani onun tasvirini yaparak, üzerinde genişçe durması da boşuna değildir ve şöyle demektedir:

"Ki bu gelenek çok eski devirlerdendir,
ve her yer ve köşede yerleşmiştir."

O, şairin gözünde sadece Kürt halkının en eski bir sembolü değil, aynı zamanda kutsal bir tapınaktır da. Nevroz, Kürtleri birleştiriyor ve O'nun ateşi yüzyıllar boyu söndürülmemelidir. Bu bayramı tarif edişindeki realizm aynı çağda yaşayan Hollanda'lı sanatçıları hatırlatmaktadır. Destandaki öğüt ve tavsiyeleri (dostluk, sevgi, zenginlik vs. için) -O zaman ve hatta bugüne kadar- Kürt halkının sosyal psikolojisini karakterize eden, temel durumlar, ahlakal nitelik taşıyorlar. Şairin kendi fikirlerini gerçekleştirme ve yayması için, daha değişik kapsamları da bulunmaktadır. O, kendi halkının sanatını ve tarihini gözünde bulunduruyor. Karşılığında her yurtsever yüreğin titrediği şairlerden, MELA BATI, CİZİRİ, Fakiyê TEYRAN, Kürt sanatçısı ve manevi yol gösterici MANİ ve onun ünlü eseri Erjang'ı hatırlatıyor. Kürdistan toprağında yetişen meyvaların, ülkenin güzelliğinin rölu de az değildir. Beyin eşsiz bahçesi üzerine tasvir yaparken, ülke toprağının zengin ve rimliliğini gözünde bulunduruyor. Onun için ülkesi cenetle özdeşdir. Onun göklerinde uçan kuşların, dağ ve ormanlarında koşuşan hayvanları, onda yetişen meyva ve çiçekleri bütün bunları tasvir etmek acaba mümkün mü? En çok izlenim bırakan yön, şairin diyaletik düşüncesidir. Destanında, diyaletik açık bir şekilde işlediğini ortaya çıkarabiliriz:

"Herşey kendi nitelik ve hareketlerine göre,

onları yaratmıştır.

Birini diğerine ait olarak yaratmıştır,

Lakin zıtlıkların birini diğerine karşı koymamıştır."

Diğer yandan belirli Kürt beylikleri iki imparatorluğa karşıda yiğitçe kendilerini savunuyorlar, yurtları için fedakarlığın yüce örneklerini gösteriyorlar. Bunlar parmakla sayılabilecek örneklerdir, o zamanki yıllarda Kürt beyliklerinin ordularıyla, kendi kardeşleri olan diğer Kürt beyliklerine karşı saldırıya geçtikleri rahatsızlıkla görünebilir. Evliya Çelebi'nin bildirdiği gibi Osmanlı orduları; güçlü Bitlis Kürt beyliklerine saldırarak istedikleri zaman, başka bir Kürt beyliğiyle işbirliği ve dayanışması yerine Hakkari beyliklerinin eski aşiretsel çelişkileri dolayısıyla

Bir edebiyat hastalığı ya da beleşçi Süleyman efendinin altın köşkü

Edebiyatı toplumsal olaylardan, toplumsal gelişmelerden ayrı düşünmek olası değil. Her toplumsal sıçrayışın edebiyat olayı üzerinde önemli ölçüde etkisi, ve bir bütün olarak edebiyatın da toplumsal gelişmelerde büyük ölçüde katkısı vardır. Bu, bir edebiyat eleştirisinde gözardı edilemeyecek diyalitik bir etkileşimdir.

Her ülkede, süreç içinde edebiyatın sancılı dönemlerine rastlanır sık sık... Bu, yeni toplumsal biçimlenmeye göre yeni bir estetik arayışdır; ileri bir toplumsal aşama için hissedilen bir görev anlayışdır; Sanatçı duyarlılığıdır vs... Bu bir sancıdır ki, yeni bir gelişmeye, yeniden bir doğuşa gebe dir. Bu bakımdan, kendi sanatsal zevkimize aykırıda düşse, her yazımsal uğraşı saygıyla karşılarız biz. Bu, sanatta karşı duyulan saygının, sanatsal ve toplumsal gelişmeler karşısında duyulan devrimci sorumluluğun bir gereğidir.

Bu saygı, kuşkusuz, sanatçı onuruyla beslenmiş sanatçılar ve onların yapıtları karşısında duyulan, duyulması gereken bir saygıdır. Ama, toplumun sanatsal tarihlerini sezerek, bu talepler doğrultusunda sorumsuzca kalem oynatan, büyük laflar eden, ama aslında sanatsal gelişimde en ufak şekilde katkısı olmayan, katkısı olmadığı gibi, samimi olan, dürüst olan uğraşları da yozlaştıran çıkarıcı yazarlar karşısında bu saygıyı duymak olası değil.

Bir zamanlar, elma kabuğunu yerden toplayıp yiye köylü çocuklarını yazdı diye bir yazarın adı "komünist" e çıkınca ve bu nedenle de kendisinden çok söz edilince yeni bir edebiyet akımı başladı Türkiye'de. Birçok "komünizm" heveslisi "yazar" çıktı piyasaya. Komünizmden, komünist bilincen zerre kadar nasibini almamış bir takım sorumsuz kişiler başladılar komünizm adına yoksulluk kitaplarını aktarmaya. Kimileri de, bu "yoksulluk" a Türkçenin yerel ağzılarını katarak bu "solculuk" ve "yazarlık" yarışında yerlerini daha bir idalı aldılar...

Ve yine bir dönem geldi, bir iki ki-

tap yayımlandı ilerici adına ki, aslında cinsel ilişkileri işliyorlardı cümertei. Çagağolunun bilinen ilişkileri sonucu bu kitapları yazarlar başta edilinece hurra... Bir de baktık, meğerse ne sıvri kalemler varmış Türkiye'de ve de ne nefis cinsel ilişkiler ve baş döndürücü cinsel sapıklıklar...

Üzerindeki yasaklardan ötürü, Kürt edebiyatı bu hastalıklardan etkilenmedi; ciddiliğini, saygılığını koruyageldi bugüne dek. Görev duygusu, yazımsal uğraşların belirleyicisi durumunda kaldı ve kişisel çıkarıcılık bu ağırlığın altında ezilerek, başını kaldıracak gücü kendinde bulamadı.

Ama bu son zamanlar, çıkarıcılığın Kürt edebiyatı içinde de hortladığını görüyoruz. Bu, şaşırtıcı ve üzücü bir gelişmedir çoğumuz için, ama şaşırdığımızı ve üzüldüğümüzü söyleyerek konuyu geçiştirmek elbetteki soruna çözüm getirmez. Konuyu biraz irdeliyerek, hastalığı biraz daha yakından tanımak gerekir.

Bilindiği gibi özellikle Türkiye Kürdistanı'nda yüzyıllardan beri süren gelen çok yönlü bir baskı var; ekonomik yönden, siyasal yönden, kültürel yönden... Bu bakımdan Kürt halkının ulusal olan değerlere karşı özlemi de kaçınılmaz olarak gündemine büyüdü, büyüdü... ve Ortadoğuda bir Ulusal Kurtuluş Mücadelesini patlama noktasına getirdi.

Bu süreç içinde, edebiyat cephesinde de bu gelişim paralel gelişmeler oldu doğal olarak. Son derece ciddi, değerli çalışmalara tanık olduk. Karanlıkta kalmış bir takım Kürt klasikleri aydınlığa çıkarıldı. Çok sınırlı ve siyasal yönden az da olsa, ciddi ve titiz çalışmalar görüldü edebiyat çevresinde.

buylece bugüne gelindi...

Bugün, bu aşamada Kürt edebiyatının gelişmesi yolunda gerçek anlamda bir sorumluluk duygusu içinde olan çeşitli siyasal gruplar, partiler, Kürtçe yazmayı teşvik etmekte, bu amaçla yayınlarında Kürtçe ürünlere geniş yer vermektedirler.

Ayrıca konuyu değerlendirirken, dışımızdaki etmenleri de göz ardı etmemek gerekir. Dış dünya, özellikle Avrupa kamuoyu, Kürdistan'ın sömürge konumu karşısında oldukça duyarlı bu son zamanlarda. Kürt aydınlarına, yazarlarına, çizerlerine karşı gerçekten bir ilgi var. Fransa, İsveç gibi ülkeler, Kürt sanat ve edebiyatının baskılarından uzak, demokratik bir ortamda gelişebilmesi için, Kürt yazar ve aydınlarını cömertçe sayılabilecek koşullarla desteklemektedirler.

İşte bu olgularla birlikte, kısa yoldan üne ulaşma hevesleri kalemlerini sıvırtıp çıkmaya başladılar ortaya... Bazen, edebi ürün diye öylesine değersiz, içerikten yoksun boş şeyler yayınlıyor ki, şaşırılmamak, üzülmemek olası değil.

Hani Kürtçeyi biliyor olmak, ve Kürtçe okuma-yazmayı öğrenmiş olmak, "Kürt yazarı" olmak için yeterli bir yetenek gibi görülüyor.

Yalnız bu mu?..

Bir de, bulunulan ülkede, o ülke dilini biliyor olmanın verdiği ayrıcalığı sorumsuzca kullanma eğilimi var ki... Bunlar, yani geçmiş yıllarda Avrupa'ya gelmiş olmak gibi bir üstünlüğü kuşanmış olanlar eliyle edebiyattan yoksun edebiyat geceleri düzenlenir, edebiyattan yoksun edebiyat toplantıları yapılır... Kendi kişisel zaaflarından kaynaklanan bir davranış ve yazama biçimi, bunlarca, Kürt kültürü olarak Avrupa kamuoyuna sunulurken, yazılabilen (kendilerince yazılabilen) her satırları Kürt edebiyatı örneği olarak tanıtılır... Ve bu böyle kesintisiz sürer, gider.

Bu bir hastalık... Geçici de olsa bir hastalık... Her dönemde, her ülkede görülen hastalıkların benzeri bir hastalık.. Ama kurtuluş mücadelesi eşğinde olan bir ulusun yazarlarının daha dikkatli, daha ciddi olmaları gerekmez mi?

Bir ürünün, Kürt edebiyatı açısından "edebi değer"de olmasının ölçütü Kürtçe yazılmış olmak olmamalıdır. Bu bakımdan dergi yönetmenleri biraz daha titiz davranmalıdırlar bence. Bir edebiyat dergisinin amacı, Kürtçe yazılmış olan her şeyi değil, Kürt edebiyatının gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlayan ve gerçekten bir sanat değeri taşıyan ürünleri yayınlamak olmalıdır.

Bu sorun karşısında, Kürtçe yazar ve yüzyıllardan beri baskı altında tutulan bir edebiyatın temsilcileri olmanın sorumluluğunu omuzlarında hisseden yazarlara da önemli görevler düşüyor. Eleştirsinkin kendilerinin omuzuna basarak, terlemeden, kısa yoldan üne ulaşmak isteyen çıkarıcıları. Bu sorunu kişisel ölçüler içinde ele almamak gerekir. Sorun bir edebiyat sorunudur ve Kürt edebiyatı açısından büyük önem taşımaktadır bugün. Hem yazarlık onurunu edebiyat onuruyla özdeşleştir; bunu da unutmamak gerekir.

Weli Xoca

Nikaragua'da karşı devrim için CIA'nin hazırlamış olduğu sabotaj elkitabı

* Hükümete ait tüm taşıtların araç ve gereçlerini atın.

* Yollara cam parçaları koyun

* Gıda maddelerini ve içilecek sula fedin

Bu öneriler CIA'nın "özgürlük Savaşçıları" dediği Nikaragua'ya karşı devrimci güçler için hazırlamış olduğu ve onlar tarafından dağıtılan elkitabıdır.

Kitap, okunması yazması iyi olmayanlar için basit bir dil ve iri harflerle hazırlanmış olup, çizilmiş resimlerle bol bol sabotaj türlerini göstermektedir.

CIA tarafından hazırlanan bu kitap, Honduras'ta üstlenen karşı devrimci FDN tarafından Nikaragua'da dağıtılmaya çalışılmaktadır.

Çok ustaca hazırlanan ve bol bol resimlerle örneklendirilen CIA elkitabında, "özgür Nikaragua'lıların kendini Marksizmin baskısından nasıl kurtaracağı," gösteren önerileri kapsamaktadır.

Nicaragua ekonomisinin temellerine dinamit koymayı hedefleyen CIA önerilerinin diğer bir kısmı da şöyledir:

- * İşe geç gel
- * İş yerinde uyu
- * Kendini sık sık hasta yazdır

CIA tarafından hazırlanan ve Reagan'ın da bilgisi dışında olmayan bu kitap ABD de ve Dünyada yankılara neden oldu.

"Sivil halka karşı terör, devlet adamlarını kaçırma ve katletme, bom-

balı saldırı ve şantaj gibi eylemleri, CIA ve ABD, Nikaragua halkına ve karşı devrimci güçlere önermektedir.

"Özgürlük Savaşçıları'nın" elkitabı ABD de yoğun tartışmalara neden oluyor ve Mondalle, Reagan'dan CIA Şefi Bill Casey'in derhal görevden almasını talep etti. 18 Ekim 1984 günü ABD Dışişleri Bakanlığı Nikaragua'daki Sandinist hükümeti düşürme iddialarını tümenden reddetti. Ancak pek kimseyi inandırmadı.

Daha 1982 yılında ABD temsilciler meclisi, Nikaragua'daki karşı devrimcilere yapılan Reagan hükümetinin tüm yardımlarını yasa dışı ilan etmişti.

Nicaragua karşı devrimci güçleri için CIA tarafından hazırlanmış elkitabından resimli bir kaç örnek:

1-Hükümete ait tüm taşıtların araç ve gereçlerini at ve hükümet arabalarını çalıştırma

2-Kremit ve taşlarla çaraba camlarını kırın. Çakılarla araba tekerleklerini tahrip edin.

3-"Barış sever Nikaragua'lılar" karışıklık ve huzursuzluk yaratın, trafik ışıklarını, cadde lambalarını ve karakolları taşıyın.

SOSYALİST BULGARİSTAN

40. YILINDA

Bulgaristan halkı, 40 yıl önce 9 Eylül 1944'de kendi tarihinin en şanlı gününü yaşadı. BKP (Bulgaristan Komünist Partisi) tarafından yönetilen anti-faşist halk ayaklanması, Sovyet ordusunun kararlı yardımı ile başarıya ulaştı. Bulgaristan topraklarında uzun dönem özlemi duyulan özgürlük doğdu ve halkımız kendi gelişmesinin yeni çağına -sosyalizm çağına- ilk adımını attı...

Karl Mark ve F.Engels, işçi sınıfının manevi silahı olan bilimsel sosyalizmi yalnızca dünyanın yorumlanması için değil, değiştirilmesi için de yarattılar. Deneyimler, sosyalizmin yaratıcı gücünü kanıtladı. Sovyet halkı, Leninci Komünist partisi'nin öncülüğünde yüce sosyalist devletini kurdu. O, komünist geleceğin yolunu inşa eden ekonomik, politik, kültürel ve ideolojik süreçlerin gelişmesinde yönlendirici ve belirleyici bir rol oynuyor...

Bulgaristan topraklarında sosyalizm, kendi yaratıcı güç ve rolünü, tartışmasız bir şekilde ispatlayarak gösterdi. Bizler, silahlı savaşımın zor şartlarında çok kez özgür, modern ekonomisi olan, gelişmiş bir kültüre ve yüksek yaşam standardına sahip olan bir Bulgaristan arzularımız. Bugün, sosyalist devrimden 40 yıl sonra, böyle bir Bulgaristan bir gerçekliktir. Sosyalizm, ekonomik alanda, burjuvaziden, fakir ve geri kalmış, Avrupa kapitalizminin tarımsal hammadde uzantısı olan Bulgaristan'ı miras aldı. Ülkenin sosyalist gelişmesinin temel görevi, O'nu sanayileştirmektir. Geçen 40 yıllık sürede bizler, çağdaş bir sanayi kurduk. 1983 yılındaki sanayi üretimi, 1939 yılından 84 kez daha büyüktür. Bugün Bulgaristan yılda 43 milyar kilowatt elektrik enerjisi, 34 milyon ton kömür, 2,8 milyon ton çelik, 3,2 milyon ton işlenmiş maden üretmektedir.

Emek-çifçi kooperatif işletmeleri ile sosyalist köy ekonomisi gerçekleştirildi. Ki bu, Leninci kooperatif planı somutla yaratıcı uygulaması idi. Bugün küçük ve basit işletmeler yerine aktif olarak üretim yapan 390 sosyalist köy ekonomik örgütü, 289 büyük tarımsal sanayi kompleksleri bulunmaktadır.

1983 yılı köy ekonomisi temel üretim fonu 1956 yılına nazaran 6 kez daha fazladır. 1981-83 yılları arasında ortalama tahıl üretimi kişi başına 1000kg daha fazladır.

Sosyalist ekonomik-politika sayesinde, halk ekonomisinin temel fonları 94 milyar 800 milyon levaya ulaştı. Sosyalist ekonomimizin dinamik gelişmesi, Bulgaristan'ın aktif olarak uluslararası emek ayrışımına ve özellikle uluslararası sosyalist emek ayrışımına katılma olanağı verdi. Bizim mal değişimimizin büyük bir bölümü % 78,1 sosyalist ülkelerdir. Sosyalist Bulgaristan, dış ticaretinin büyük bir bölümünü Sovyetler Birliği ile yapmaktadır. 1983 yılında SSCB'ye yapılan ihracat 6 milyar 600 milyon leva değerindedir ve bu tüm ihracatımızın % 56'sıdır. SSCB'den yapılan ithal ise 6 milyar 9 milyon leva değerindedir, ki bu tüm ithalatin %58,1'ni teşkil eder....

Ekonomideki köklü yenileşmeler, halkın yaşam düzeyinin sürekli yükseltilmesi için gerekli şartları yarattı. Partimiz, ekonomi politikasında, "tüketim" ve "birikim" fonları arasındaki dağılım için temel bilimsel görüşten hareket eder. Bir yandan teknik temellerin kurulması ve geliştirilmesi için gerekli olan birikimin önemini küçümsemiyor, diğer yandan ekonominin kendi etkisi sınırları içindeki gerginliğini hesap ediyoruz. Bu nedenle de kişi başına düşen ulusal geliri 1939 yılından 9 kez daha fazla arttırmayı başardık. İşçilerin ve diğer çalışanların yıllık ortalama maaşları, 1948 yılında 485 leva iken, 1983 yılında 2393 levaya ulaştı. Kişi başına düşen gerçek gelir 4,5 kez arttı....

Toplumun sosyal ve sınıfsal yapısında köklü değişimler oldu. Burjuva Bulgaristan bir tarım ülkesi idi. Yaklaşık nüfusun %80'i köylerde yaşamakta ve tarımcılıkla uğraşmaktaydı. Sosyalizmin kurulmasıyla toplumun bütün kesimlerinde işçi sınıfının rolü kararlı bir şekilde artış gösterdi. 1948 yılında 362.000 olan işçi sayısı, 1983 yılında 2.644 000 kişiye yükseldi. Bugün haklı olarak Bulgaristan'ı işçilerin ülkesi belirtiyoruz. Köylülüğün doğası nitel olarak

değiştirdi. Köy kooperatiflerinde çalışan emekçilerin sosyal durumları ve bilinç düzeyleri fabrikadaki işçinin düzeyine yaklaşıyor. Sosyalizm, halktan aydınların yaratılması için en güzel şartları yarattı. 1939 yılında yüksek okuldaki mezun uzmanların sayısı 36.000 iken, bu sayı bugün 303.000 kişiye ulaştı....

Bilim ve kültür alanında kazandığımız yeni başarılar, ülkemizin "kültür devleti", "Bulgar kültürünün yeni altın çağı" isimleriyle çağırılmasını getirdi. Sovyet kardeşler, Bulgar yazarlarının, bilim adamlarının ve sanatçıların yaratıcılıklarını, resamlarımızın resimlerini, filmlerimizi ve sergilerimizi iyi tanırlar. Bizler, yüce kültüre sahip ülkemizde, yaratıcılarımızın başarılarının gönülden kabulüyle gurur duyuyoruz. Bulgaristan sosyalist kültürü, halkın ürünüdür; onun değerleri, her emekçi insanın, her Bulgarın servidir.

...Bulgaristan, sosyalist topluluğun ayrılmaz bir parçası, COMENCON ve VARŞOVA PAKTI'nın aktif bir üyesidir. Bizler COMENCON'a üye ülkelerin yüksek düzeydeki devlet ve parti yöneticilerinin Moskova'da yaptıkları toplantı kararlarına tarihsel değer veriyoruz....

SSCB ve SBKP ile dostluk ve kardeşlik ilişkilerimizden dolayı bizleri uluslararası ilişkilerden tecrit etmek, yalnızlığa itmek isteyenler oldu bu 40 yıl içinde. Bizim bu tavırımız, uluslararası ekonomik, politik, kültürel ve ideolojik ilişkilerimizin başarılı bir şekilde gelişmesi için sarsılmaz sağlam zeminler yarattı. Sosyalist Bulgaristan, bugün, uluslararası alanda güvenilir, ileri ülkeler ve halklar arasında onurlu bir yere sahiptir. Barışsever ve yapıcı politikasıyla bölgemiz Balkanlar'da ve tüm dünyada örnek olarak gösterilmektedir.

Marxist-Leninist olarak bizler, politik alandaki değişimlere özellikle önem veriyoruz. Yeni toplumda, "üretimsel görevlerin" çözümünde politika birincil rol oynamaktadır. Leninizmden hareketle BKP, ekonomik ve kültürel inşada amaçlara ulaşmak, sınıflar, sosyal gruplar ve bireyler arasında sosyalist toplumsal ilişkilerin biçimlenme-

si için politik çalışmayı güçlü bir silah olarak kullanmaktadır.

Politik yaşam alanında yönetici yeri haklı olarak BKP alıyor. O, herkesçe kabul edilen, halkın yöneticisi olarak, ileriye gören, olgun, yönlendirici politik güç olarak onaylandı. Partimiz, Nisan genel çizgisiyle, sosyalizmin inşası için köklü esaslara dayanan stratejisini çizme becerisini gösterdi. Öz itibarıyla bu çizgi, Bulgaristan komünistlerinin tarihsel büyük kazanımıdır. bu çizgi, Partimiz, marksizm-leninizmin yaratıcılığının partisi olarak karakterize ediyor. Partimiz, yeniyi açığa çıkarma eskimiş bakış açılarını ve yöntemleri değiştirme, teorik düşüncelerin başarılarını somut pratikle bağlama, yeni görevlerin çözümü için halkı organize etme (esinlendirme) ve eğitim yeteneğine sahiptir...

Bizim partimiz, sosyalist demokrasi gelişmesini, yığınların aralıksız olarak yönetime katılımını kendi politikasının büyük bir kazanımı olduğu görüşündedir. Bu ilişkilerde yeni ve özellikle önemli aşama, BKP'nin tarihsel 12. Kongresi ile başladı. Kongre, toplumsal sistemin bütününde sıradan çevrelerin haklarını ve rollerini yükseltmeyi sosyalist demokrasinin daha da genişletilmesi ve mükemmelleştirilmesinin başlıca yönelimi olarak belirledi.

Bu süreçte merkezi önem, sosyalist mülkiyetin işletmecisi olarak Emek Kollektifleri'nin onaylanmalarındadır. Partinin bu görüşü, emekçi insanların yönetimlerine yeni olanaklar yaratıyor. Lenin'in zorunlu gördüğü gibi bu, onların emek ile olan ilişkilerinin nite-

liğini arttırıyor, uğraşta yaratıcılık ve inisiyatif geliştiriyor.

Bulgaristan halkı, özgürlük yılları döneminde ulaştıkları başarılarından haklı olarak gurur duymaktadır. Ne var ki bu başarılar hasarlarımızı döndermiyor. Alınan yolda salt başarılarından söz edilmez. Gelişimimizde zorluklar, çalışmalarımızda hatalar ve eksiklikler var olmuş ve vardır. Bunlara karşı kararlı bir şekilde savaştık ve savaşıma devam edeceğiz. Bulgaristan komünistlerinin partisi, kendi kadrolarını ve bütün emekçileri zorluklara ve zayıflıklara karşı ödün vermeyecek, özleştirici bir ruhla eğitiyor...

Ya da emek ilişkilerinin alanını ele alalım; bizim için açıktır; eğer bilimsel teknik devrimin başarılarına dayanamıyorsak, eğer emek kollektifinin buna katılımıyla ilgilenmiyorsak, eğer her insanı emeğin sonuçlarını uygulamaya çekmiyorsak, kaliteyi yükseltmemiz de mümkün değildir.

Bizim ülkemizde gelişmiş sosyalizmin güvendirici ve hızlı inşası için, Lenin'in ifade ettiği gibi toplum ve emek

insanları arasında 'yeni ekonomik bağ' yaratmayı, faal ekonomik kaldıraçlar ve iticilerle Emek Kollektiflerini ve her insanı üretime katmayı sağlamalıyız. Hazırladığımız ve uyguladığımız koyduğumuz yeni ekonomik yaklaşım ve onun mekanizması bu amaca hizmet etmektedir.

Devlet olarak mülkiyetçi ve Emek Kollektifleri olarak sosyalist mülkiyetin sahipliği sorununun ön plana çıkmasına, toplumsal mülkiyetin gelişmesi açısından olağanüstü önem veriyoruz. Şimdi hazırlanmış olduğumuz yeni emek yasası, sosyalist mülkiyetin sahibi olarak Emek Kollektiflerinin rol ve fonksiyonlarını sağlamlaştıracak, milyonlarca insanın emekle dolaysız meşgul oluşu ve ilgilenişini güçlendirecektir.

Bulgaristan Komünist Partisi ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin dış politikası, sosyalist prensiplerden oluşmaktadır. Partimizin programında yazıldığı gibi, dışpolitikamız enternasyonalist, demokratik ve barışseverdir. O'nun amacı, sosyalist toplumun gelişmesi için azami etkiye bulunmak, komünistlerin ve sosyalist topluluğun birliğini pekiştirmektedir. Dış politikamız, dünya halkları arasında barış ve işbirliğinin sağlamlaştırılması politikasıdır. Sosyalist Bulgaristan'da savaş hazırlığıyla ilgilenen toplumsal sınıf ve gruplar yoktur. Bulgaristan emekçilerinin, seçtikleri sosyalizm yolunu başarıyla takip etmeleri için barışa gereksinimleri vardır.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, humanist nitelikte kültürel-politik birçok yararlı girişimde hem inisiyatif sahibi hem de ev sahibi oldu. Dünya Barış Parlamentosu, Doğu-Batı işadamları görüşmesi, "Barış Bayrağı" Asamblesi ve Hareketi, Uluslararası Sendikalar Görüş Teatrisi Toplantısı, "Sendikalar ve Barış", Birbirine Yakın Toplumsal Demokratik parti ve örgütlerin karşılaşmaları, Uluslararası Yazarlar Birliği'nin Sofya'daki toplantıları vb. gibi...

Bizim dış politikamız, sosyalist yurtseverliğin, sosyalist enternasyonalistliğin, dayanışmanın, Sovyetler Birliği ve diğer kardeş sosyalist ülkelerle her yönlü işbirliği ve yakınlaşma politikasıdır. Bulgaristan halkı için Sovyetler Birliği, barış, özgürlük, demokrasi ve komünizm uğruna halkların şanlı mücadelesinin bayrağı, başlıca umut ve dayanacağı olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Uluslararası durum, tehlikeli ve karmaşıktır. Başta ABD yönetimi olmak üzere, saldırgan emperyalist güçler, aşırı silahlanma ve savaş kışkırtıcılığını sürdürüyorlar. Onların politikası, savaştan yana anti-komünizm ile biçimlen-

miş bir politikadır. İnsanlığı nükleer faciaya iten politikadır. Bu karışık şartlar içinde Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, sosyalist toplumun inşasının barışçı inisiyatiflerinin gerçekleştirilmesi için kararlı bir şekilde savaşım veriyor. Bizler, Sovyetler Birliği'nin nükleer yarışmayı sınırlandırmak için eşit şartlarda anlaşmalara ulaşma uğruna yürüttüğü diyalogları ve yapıcı tavrını bütünüyle desteklemekteyiz...

Ülkemizin, Balkan devletleriyle iyi komşuluk ilişkilerinin gelişmesi için harcadığı çaba gözler önündedir. Bizler, Balkan halkları arasında güvensizlik tohumlarının ekilmesinin, ulusal düşmanlığın körüklenmesinin ne kadar tehlikeli olduğunu biliyoruz. Partimizin 12. Kongresi, Balkan devletleri arasında iyi komşuluk ilişkileri vasıtasıyla hazırlanması ve imzalanmasını önerdi. Balkanların nükleer silahlardan arındırılmış bir bölgeye dönüştürülmesi düşüncesi geniş yankı uyandırdı ve destek gördü.

Şu andaki uluslararası durum, silahsızlanma, farklı toplumsal sistemlere sahip devletler arasında politik, ekonomik ve kültürel karşılıklı yarar bağlarının geliştirilmesi için savaşımımızda bizleri daha kararlı kılıyor. Ne var ki, hiç kimse, bizden kendi prensiplerimizle pazarlık yapmamızı beklememelidir. Son zamanlarda, belli bazı gerici çevrelerce geliştirilen anti-Bulgaristan kampanya tamamıyla fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Bugün bizler, kardeşçe dayanışmanın ve enternasyonalizmin değerini her zamankinden daha iyi anlıyoruz. Bizler kendimizden emin ve huzur içindeyiz. Çünkü tutarlı politika yürütmekteyiz, sağlam ve güvenilir ittifaklarımız, bütün dünyada güvendiğimiz arkadaşlarımız var.

Bulgaristan Komünist Partisi'nin uluslararası işlerdeki temel yönelimlerden biri de, komünist ve işçi partileriyle işbirliğini bundan böyle daha da derinleştirmektir.

Bizler, tarihsel sorumluluğumuzun en ağır olduğu günümüzde uluslararası komünist hareketin, kendi birlik ve beraberliğini her zamankinden daha çok sağlamlaştırması, insanlığı termo-nükleer tehlikeden kurtarmak için halkların savaşımında belirleyici güç olması zorunluğuna inanıyoruz.

Nükleer yokoluşun önlenilebileceğine derinden inanıyoruz. Sosyalist topluluk ülkeleri, halkların anti-emperyalist savaşımı, bağlantısız ülkeler hareketi, ulusal kurtuluş hareketleri bunun için garantidir. Yine, kapitalist ülkelerde yığınların savaşımı, sağduyuyla düşünenlerin, politik kişilerin, devlet adamlarının ve barışa susayan tüm aktif insanlar bunun garantisidir.

serpêhatiya

'PIRTÛKA ZERDÛŞ'

Reşoye Qerejdaxî

Xelo û hevalêkî xû li ber deriyê unîversîteyê (zanîngeha bilînd) li benda hevalêkî xwe ne. Wê gave jî polîs digrin ser unîversîteyê. Bi gelek xwendevan re Xelo û hevalê wî jî tîn girtin. Pûlîs bi lez dest bi saxîkirina wan dike. Li ser hevalê Xelo tu tiştêkî "qedexe" (yasax) dernakeve. Lê belê çente Xelo de li gel çend pirtûkan, pirtûka Friedrich Wilhelm Nietzsche (F.W. Nietzsche filozofekî Elman e û ew kesekî wek bavê faşîzmê tê qebûl kirin. Heta tê gotin ku Hîtler bîngehiya dîtinê xwe ji felsefa Nietzsche girtiye.) jî tîn girtin. Dema Pûlîs çav li rîsme Nietzsche ye simêl mezin dikeve, çav li serî dibin tas û dibê, "hebe tune be, wê viya komunistekî gelek mezin be" vedigere ser Xelo û dibê, "de bimeşin qereqolê" Xelo li ber xû dide û dibêje:

- Ji bo çi emê bîn qereqolê ? Ev pirtûk ne qedexeye.

Li ser vê gotina Xelo, pûlîs carek din bala xwe dide pirtûke. Lê belê tiştêkî jê dernaxîne, gelo qedexeye, an na. Bes dibîne ku simelek tu dibê ecêb û him jî ketiye dev. Û ev jî nişana komunistiyê ye. Dawiya dawiyê dibêje, "fam nakim, qumsêr efendî dizane, haydê bimeşin".

Îcar Xelo dibê:

- Pirtûk ya min e û ez qebûl dikim, îcar sûcê hevalê min çi ye ku, ew jî bi min re bê ?

Pûlîs: Piştî ku ew jî bi te re bû şûnde, li gor qanûnê qet ferq nake, hûn her du jî bi sûc in. Haydê bimeşin.

Xelo û hevalê wî davêjin erebê û diçin qereqolê ba qumsêr efendî. Piştî demek kurt Xelo, hevalê wî û pirtûka F. W. Nietzsche derdixin ba qumsêr

beg. Bi pirtûkê re, tiştên wanî din jî ji wan hatiye stendin û ew jî li ser masa qumsêr beg rêz kirine.

Qumsêr beg çavê xû li pirtûkan û li tiştên din digerinê, dibîne ku hevalê Xelo sê(3) cuzdanên (kimlik. Yek, nufûs cuzdanî ye yek ya unîversîte ye û yek jî ya kitêbxanê ye) wî hene. Bi vî yekê mit û mat dimîne û pirs dike:

-Çima sê cuzdanên te hene?

Hevalê Xelo:

- Efendim, wana her yek ji bo tiştêkî ne.

Qumsêr beg:

-Çawa her yek ji bo tiştêkî ne ? Tiştê ez dizanim, insan bi cuzdanekê dibê, bi sê cuzdanan nabe.

Hevalê Xelo:

- Efendim, wek min go, wana her yek ya tiştêkî ne, û ji xwe li ser wan jî dinivîsîne.

Qumsêr beg:

- Tu jî dike bi vî aqilê xwe min bi-xapîne, ha ! Ez vaye panzde salin ku qumsêr im, lê belê sê cuzdanên min tune ne û ez hemû karên xwe jî bi cuzdanekê diqedînim, ma gelo çima ê te wê ji bo her tiştêkî cuzdanek te hebe, ka ji min re bêje ha ! Bes Xwedê tenê zane ku te hetanî nuha bi van cuzdanan çi tevlihevî çêkirine komunist. Ez nuha we bavejim hundir, ku bila hişê we bê serê we.

Edî dor hati bû ser nivîsandina navê nivîskar û pirtûkê. Pirtûk da destê xû, bala xû dayê, li hundur odê çend cara çû û hat û di dû re hat di ser pûlîsê ku li ser makîna nivîsê (daktîlo) runiştibû sekinî. Xwest ku navê nivîskarê bide nivîsandin.

Destpêkir: "Firdrrr-Firdrrr-Villl- Vill

-Nitiz- Nitizzz".

Oumsêr beg bala xwe dayê ku wê ji heq dernekeve, ya baştir ewe ku dev ji nivîsandina navê wê berde. Bi qehr berê xwe bi pûlîs de kir û got: "Binivîsîne! PIRTÛKA ZERDÛŞ"

Xelo xû rûnegirt:

- Navê wê ne pirtûka Zerdûş e.

Qumsêr beg:

- Lê çi jahre ?

Xelo:

- Navê wê, Zerdûşt Wisa Gotibû ye.

Qumsêr beg:

- Ferq nake, ha pirtûka ZERDÛŞ, ha ZERDÛŞT Wisa Gotiye. Ji pûlîs re "Tu binivîsîne ! Yek, PIRTÛKA ZERDÛŞ..."

Piştî navê "Pirtûka Zerdûş" hate nivîsandin, îfadeyên her du girtiyan jî girtin û gotin hadê hûnê herin ba mudîumûm.

Xelo:

- Ev pirtûka ne qedexe ye.

Qumsêr beg:

- Ez nizanim, li ba mudîumûm beg we xuya bibe, hela ka qedexe ye, an na.

Piştî vê gotina qumsêr beg, edî tu tişte ku Xelo bigota nema bû.

Xelo û hevalê wî derxistin ba mudîumûm (sawci-dožkar) beg. Mudîumûm, piştî ku îfada Xelo girt, pirtûk da destê xwe, pelên wê di ser hev ra qeliband, bala xwe da rîsmê nivîskarê pirtûkê, nave wî bi dengekî hêdi xwend û serê xwe bi hawakî gelek zanyarî leqand û veşariya ser Xelo:

- Kî dizane, belkî nuha hestiyê vî teresî bûye ax, lê hûn bi dîtinên wî ye komunistî zarokên me na ji rê derdixin.

Baştarafî sayfa 15'te

Baştarafî sayfa 2'de

2- Kiralarn daha düşük olması için kapatılan okullardan boşalan yerlerin derneklere verilmesi.

3- Kira kontratlarının en az 5 yıl için imzalanması.

Daha sonra toplantıya katılan Fri-

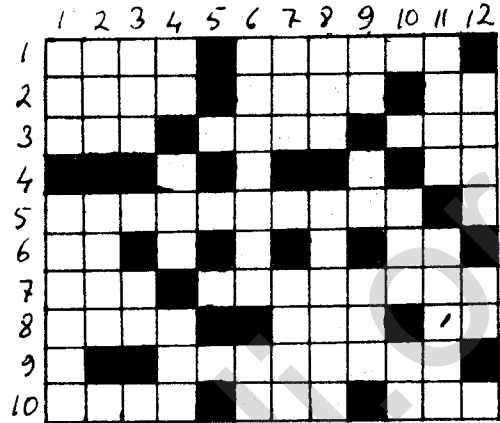
tidsnamnden (Boş Zamanları Değerlendirme Dairesi) Kulturmemnden (Kültür İşleri Dairesi) ve Sosyal Hizmetler Dairesi adına da bilgiler verildi. Bu tür toplantıların tekrarı umuduyla toplantıya son verildi.

NATO çevreleri, Türkiye'ye karşı, sürekli bir "dış saldırı"dan söz ederek, kendi saldırgan planları çerçevesinde Türkiye Kürdistan'ını silah deposu haline çeviriyorlar. Aynı plan çerçevesinde halkımızın Ulusal Demokratik Halk Devrimi mücadelesini boğmak için sömürgeci devletlere olan desteklerini

xaçerêz

ÇEPERAST

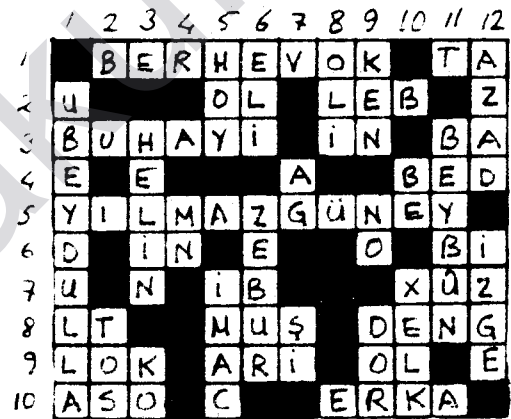
- 1- Li hnek ciyan ji apo re dibêjin.
- Li Kurdistan'a Turkiyê bajarek.
- 2- Kole, bende, dil. - Beyrak, ala.
- Di Kurdîde pişpirtîkek neyîniye (berepaş)
- 3- Kîlîse. - Kêf û zewq (berepaş)
- Nîdayek, her weha li hin herêman di maneya xweli'yê de jî tîbî kar-
amîn.
- 4- Jimarek (berepaş)
- 5- Li Kurdistan'a Turkiyê bajarek ku gelek bi nav û deng e.
- 6- Pronavê kesemîn e yekemîn. - Xwendina herfekê (berepaş)
- 7- Ne tir, ne qalind. - Literatur bêje.
- 8- Tewirek dans (berepaş) Meriv, xezan, dost (berepaş)
- herg, kanal.
- 9- Li Kurdistan'a Turkiyê bajarek.
- 10- Bi soranî jê re dibêjin lade. Zaza jî dibêjin dew, Kurmanciya ve.
- dîmî. - Diavejin ser piştê hespan.

SEREJER

- 1- Di tarîxê de dewletek ku dibêjin Kurdin. - ne zû.
- 2- Zor, zahmet, sa'ib - Li Kurdistan'a Turkiyê Eşîretêk
- 3- Beg, prens. - ne erê
- 4- Li hin ciyan ji bo rojê tê gotin (berpaş) - Yextiyar, pîr. - pis, zîşt,
ne pak.
- 6- Li Kurdistan'a Îranê bajarek, ku jibo tarîxa Kurdan gelek bi nav û
dengê. - ne fer, ne yek.
- 7- Bayraq. - bi erebî idadi, gîmnasîum (berpaş)
- 8- Rengêk - Jina ku li nav malê dinêre.
- 9- Kurtenîvîsa navê perê Almanan. - Bi Zazaki tu. - pivanek Înglîzi.
- 10- Di Kurdiya kevnde û her weha di Farîsiya kevnde de jî di meneya
kur. law, pis de dilat bîkarîmîn.
- 11- Mere bizine. - fêkiyek, meweyek (berpaş)
- 12- Jimarek - Bi soranî tu.

BERSİVA HEJMARA 56'AN

Baş tarafı sayfa 16'da

Baş tarafı sayfa 20'de

Sonuç olarak belirtmek isterim ki; bugün sosyalist Bulgaristan'da, herşeye ulaştık, çözümlenecek sorun ve zorluklarımız yoktur duygusuyla yaşayan kimse yoktur. Bununla beraber bizler, Bulgaristan komünistleri; Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, bilimsel sosyalizmi onurla temsil ediyor. Onun başarıları, yüce Marksist-Leninist öğretinin kökten yenileştiriciliği ve etkisini bir daha göstermesinin tartışılmaz ispatıdır.

Teodor Jivkov
BKP Genel Sekreteri ve BHC Devlet
konseyi Bşk.

taktiksizlik (safhık) İran Şahı'nın kendi ordusuyla Mukriya Kürt beyliklerine saldırdığı zaman da tekrarlanıyor. Ve çünkü halk efsanesine göre Emir'in Kürt beyliklerinden ortak düşmanı mağlup edebilmek için, istediği yardımdan çok az oranda yararlanmıştı. O, bir yıla yakın bir süre tamamıyla sıradan materyal ve insanlar aracılığıyla kendisini savunuyor. Halk efsanelerinde Dımdım kalesiyle ünlü beylik, tarihte bu şekilde yok oluyor. Xani'nin eserinde temel amacı, düşmanların tehlikeli planlarından dolayı, Kürt beylikleri arasında varolan çelişkileri durdurmak uyarısıdır. Bir yandan onları eleştirirken, diğer yandan onları iyiye yöneltmeye çalışıyor. Fakat iki ayrı durumda da onları suçlamaktadır. Türkler Persler arasında Kürdistan'ın bölümüş bir yağmaya dönüşeceğini belirterek, tarihin mahkemesi önünde sorumlu olacaklarını altını çiziyor.

Eğer Xani'nin özlemi yani birleşmiş ve özgür bir Kürdistan gerçekleşmiş olsaydı, bugün Kürt beyliklerinden miras kalan zengin bir kültür hazinesine sahip olacaktık. Ne yazık ki, onların arasındaki çatışmalar ve çatışmaların Osmanlı ve Sevavi devletleri tarafından kullanılması, acı sonuçlara götürmüştür. Kürdistan, düşmanın kılıçları arasında yağmaya dönüştürüldü.

Evlîya Çelebi; binlerce kitap ve değerli el yazılarının Kürt beyliklerinin zengin hazineleriyle birlikte düşmanlar tarafından çalındığını bildiriyor. Xani'nin nasihatları günümüze kadar geçerlidir.

Kürtlere yardım ettiklerini ve onların saldırılarına iştirak ettiklerini göstermektedir. Kürt tarihçisi Şerefhan'a göre eğer onların (Kürt beyliklerinin) saldırılara katılmaları olmasa daha uzun geçmişten beri Kürdistan'ın parlak ekonomik ve kültürel merkezi durumunda bulunan Bitlis'in güçlü beyliklerini yoketmek mümkün değildi. Aynı

SIBE WE ZAROK JI BO TE JI
FIRFIROKAN BIFIRININ

" Ji bo bîranîna SERDEŞTÊ pênc me-
hî, dema ku jî sînor derbas dibû, jî ke-
lekê de ket çem û FETISÎ..."

Zarokên me,
Xwasi û rûtûrepal,
Bê firfirok, bê lîstok
Di bin singuyên cendirman û
jopên polîsan de,
Li welatê xwe

bê welat,
Li welatê xwe
bê kes !

Li serên çîyan,
Di nav auzemû gerrekê de

Zarokên me,
Ewên ku evîna wan zincîr
û zimanê wan jî
kilît lê ketî;

Ji bûyîna xwe de bexreş in:

Hêlîn
Rojda
SERDEŞT:

Berî ku bimeşin,
berî ku biaxifin,
bûne şehîd: Sorgulên evîna me

SERDEŞT:
Ne tifalekî pênc mehî;
tirs e, xof e,
xewên şevan direvand.

Hevî ye,
tariye dike ronî,
şevan dike roj

Nahêlin ku,
mezin bibin,
li pêş çavên me,
bi dê,
bi bav,
bi welat

Êdî di bin avan de veşartî,
Êdî di hêlîna dilan de veşartî ne.

SERDEŞT, cano !
Xemgîn in hevalên te;
Kulîlk dananin ser tîrba te,
Tu yê kulîlka çi bikî !
Tu bi xwe kulîlk î hevalo,
Him jî kulîlkek,
ku tu carî
neçilmise.

Wê diya te, te bi çirokan, xemîşokan mezin bikira.
Wê ji te ra qala Şêx Seidê kal, Elişêr, Dr. Fuad, Seyid
Riza, Dr. Şivan, Leyla Qasim û hin qehremanên din

bikira û serpêhatiyên wan bigota.
Û wê, dûpişk û koremişk jî û yên li bavê te digeriyan jî
bi te bida naskirin.
Ewê tu bi ruhê tostayî û evînê mezin bikira. Nebû...

Tu çû gerdûneke din,
Lê te dilê dê û bavê xwe,
dilê me,
ji kezebê de peritand,
birîna me hîn kur, kesera me,
hîn mezin kir.

Êdî tu jî di nav refên şehîden Kurdistanê de ye,
yên ku dilê wan li "Pasaportê" ne dikeliya
Û tim jî, li nik peyayê jêhatî, heval AZAD

Zimanê te tune ye ku,
bi axifî,
Guhê te tune ye ku,
bibihizî...

Lê bawer bike !...
SÎBÊ WÊ ZAROK
JÎ BO TE JÎ
FIRFIROKAN BIFIRININ...

27.8.1984
J. Silaw

*Werger Reşoyê Qerejdaxî.

ARMANC

MONTHLY KURDISH MAGASÎNE / MÂNATLIG KURDISK TIDSKRIFT

ADDRESS: ARMANC : Tunnelgatan 14-2tr 111 37 Stockholm-Sweden Tel:08/10 12 89

Ans-Utgv(Xwedi) : YKDK (Kurdiska Demokratiska Arbetarunionen)

Price:(buha) : 7,5 kr / 2 Dm / 50 TL.

Abone :90 Kronor/ kr / year / sal / - POSTGIRO:82 48 58-5

ISSN 0348-7385